

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos péntekkor egyszer 20 fill.
máskor következőn 10 fillér.

Regény-sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József tércsög-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 144.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, október 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Darányi János.**
- Az országgyűlés megnyitása.**
- A Polgári Takarékpénztár kügyűlése.**
- Egyről-másról. Irt: Vay Sándor gróf**
- A síralomhásban.**
- Aradi léversenyek.**
- A soproni válság.**
- Roberts lord — gaz család.**
- Egy egyetemi tanár tragédiája.**
- A szerb udvar pikantériái.**
- Ugrea Gábor takarékpénztári bajai.**
- Meghalt egy újságíró.**
- Engedelmet kérek!**
- Párhajtárgyalás akadályokkal.**
- Tárcs: Apróságok Darányi János életéből.**
- Regény-Csarnok: A karvalyak vére. Irt: Theuriot André.**

Darányi János.

Arad, október 26.

A Baross-park egy kies helyén szobrot állított városunk halás közönsége egy derék polgártársának, akinek nevét áldva emlegetik még halóporában is — mindazok, akik az ő jóságos lelkét ismerték, az ő tudományának áldásos hatását szemlélheték. A parkban tartott bokrok között sárga levél zörög, az ősz komoran készíti elő a zimankós télnek a talajt; mintha minden lehulló falevél a mulandó-

ságról beszélne, melyet ime meg akar ott ezafolni egy kicsiny szobor, a mi *Darányi Jánosunk* emlékköve.

Az a generáció, amely őt munkálkodni, a közjó érdekében szakadatlanul dolgozni, a szenvedő emberiség javára áldásosan fáradozni látta, annak ez a szobor csak emlékeztető jel, — mert lelkében, szívében él annak a nagytudományu orvosnak, annak a nagylelkű emberbarát-nak emléke, aki csak jót, csak nemeset tudott alkotni egész életén át.

A későbbi generációnak szolgál majd e szobor, emlékül arra, hogy városunk közönsége ebben a realisan gondolkodó korban is visszatudott térni az idealizmus templomába és új oltárt emelt ott egy szerény polgár dicsőítésére, aki széleskörű uttörő tudományát, mélységes orvosi szakértelmét csupán a közjó szolgálatában érvényesítette évtizedeken által.

Hogy mije volt az orvosi tudomány-nak *Darányi János* dr., ezt ékesen mondja el holnap a szobor leleplezése alkalmából egyik érdemduis tanítványa és későbbben munkatársa; de hogy ki volt *Darányi János* dr. a szenvedő emberiség, a szegények, árvák, a testi- és lelki szűkölködők számára, arról egy egész város lakossága

beszél, azt ezren és ezren érzik hálátelt szívükben, és áldva emlegetik dicső nevét.

Mint egy boldogító isteni gondviselés küldöttje, úgy tevékenykedett közöttünk *Darányi János*. Megváltóként járt-kelt a szenvedők között, enyhet, gyógyírt osztva közöttük, apostolként működött a szűkölködők nagy taborában, vigaszt öntve kétségbeesett lelkükbe.

Ezt a férfit örökíti meg a Baross-parkban a kegyelet, a hála által emelt szobor. Ide fogunk zarándokolni sokan — és nyáron az ártatlan játéokban elmerült kisdedeknek itt fogják elmondani, hogy volt egyszer régen egy öreg ur, a ki nagyon szerette az embereket, aki szívébe foglalta mindazokat, akiket a bal sors üldözött, és hogy ez *Darányi doktor* volt. — És a kisdedek lelke nemesülni fog ezen.

Álljon hát e szobor soká-soká és hirdesse a mi nagy emberbarátunk dicsőségét. Mi pedig, kik még tanúi voltunk e nagy férfiü működésének, álljunk oda a szobor-leleplezés napján, ejtsük ki áldva mind annyiszor *Darányi János* dr. nevét és fohászkodva kérjük a mindenség urát, hogy adjon e hazának, e városnak sok ily férfit.

△

TÁRCA.

Apróságok

Darányi János életéből.

— A szoborleleplezés alkalmára. —

Ki ne ismerte volna Arad város volt főorvosát, *Darányi Jánost*, e kedves, vidám öreg urat, kiknek emlékét annyian áldják, ki nemes nagylelkűsége által a szeretet és tisztelet oly magas polcára jutott, melyre még eddigelé igen kevesen emelkedtek fel.

Harmincöt éven át volt ő a város szeretett főorvosa, s e hosszú időn át a szegényebb osztály valódi apja, jöltevője.

1819. július 6-án született, Borsod megye Andornak nevű községében Szülei szegények voltak, s így tanulása sok nehézségekbe ütközött. De azért kitartó szorgalma, melylyel az orvosi pályára készült, képesíté őt arra, hogy a középiskolák végeztével a budapesti egyetemet látogathassa. Egy ideig házinevelősködött, hogy a tanulmányaira szükséges pénzt előteremthesse. Csakhamar orvostudorra neveztetett ki. De nem működhetett sokáig pályáján, mert a forradalom megkezdésével ő is felajánlotta magát hazájának, s bevonult a hadseregbe, hol mint a 49-ik zászlóalj főorvosa működött.

Később Komáromban teljesítette hazafiui kötelességét.

A forradalom bevégezte után Pesten tartózkodott, hol Balassa Jánosnak a hírneves orvostanárnak volt asszisztense 8 éven keresztül, míg 1858-ban Arad város egyhangulag hívta meg főorvosnak. Egyideig a megyei kózkórház orvosa is volt, — de nemsokára leköszönt ezen állásáról, mert egy külön kórházat alapított — hol egészen betegeinek zentelte magát.

Számtalan jótétemény szemtanuja volt e hely. Mennyien jöttek ide csüggedten testben és lélekben megtörve, De legtöbb esetben ki-nyugodtan, nyugodtan hagyták el azt, honnan ismét erőt merítettek az élet küzdelmével szemben. A szegényeket teljesen ingyen gyógyította, a jómóduaktól csak úgy fogadott el pénzt, ha azok önszántukból adtak neki. Ezen összeget sem saját használatára, hanem újabb adakozásra, s a kórház javítására s kibővítésére használta fel. Így tehát nem csoda, ha nem állhatott fenn e kórház sokáig, mert az összeg nem lévén nagy, mely a kórház fenntartására szánva volt, saját vagyonát is majdnem elveszítve visszavonult. De azért nem hagyta el szegényeit, hanem más térére vetve működését, tovább is jöltevőjük maradt.

Csak néhány epizódot akarok megemlíteni, melyek vele megtörténtek, s melyek nemes-szivűségét még jobban megvilágítják.

Egy alkalommal épen külvárosi betegeit látogatta meg. Egy kis viskó mellett baladt el, melyből fájdalmas jajkiáltások hangzóttak ki. Megállította kocsiját és leszállott. Az ajtóhoz megy, be van zárva. Dörömböl nem nyitja ki senki. Ekkor az alacsony ablakhoz lép, benéz a szobába, s látja hogy nincs ott senki egy lázban vergődő beteg kivül. Ő sem volt rest, bemászott a beteghez. Megvizsgálta baját, s látva, hogy az komoly receptet irt s kocsisával küldte el a gyógyszerházba, míg maga a beteg mellett maradt: azt hűségesen ápolta.

Időközben a beteg magához tért, és meglepetve vette észre az ágya mellett ülő idegént. Midőn *Darányi* megismertette magát, a beteg asszony hálálkodva mondta el, hogy övéi a szántóföldeken vannak, s csak estére várja őket haza. Nem maradt senkisem otthon, s ő már reggel óta szomjazik egy pohár vizre, de nem nyujt azt senki sem. S ekkor az áldott lelkű főorvos maga ment ki a pitvarba, egy kancsó vizet készítve a beteg ágya mellé, míg az időközben visszatért kocsistól elvéve a gyógyszert, beadta a betegnek, s azután meghagyta neki hogy mily időközökben vegyen az orvosságból. Ekkor ismét kimászott az ablakon, s tovább folytatta útját szegényei között.

Pár hétre ez eset után a rendelő órában egy titokzatosan mosolygó paraszt asszony állított be hozzá:

Az országgyűlés megnyitása.

(Az első képviselőházi ülés.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 26.

Végre elérkezett a várva-várt nap. Megnyitották az új országgyűlést. Be sok új alak várta szívdobogva a függöny felrebbenését. De hány látta viszont jóleső örömmel a megújított parlamentet. Mégis csak jó immumisnak lenni!

Már kora 9 órakor nagy néptömeg állta el a Sándor-utca jobboldalát, különösen a képviselőház tulsó felét és a Múzeum-kert innenső részét. A nép, az istenadta nép, s a lelkes egyetemi ifjúság várta, lesté ott az új honatyák felvonulását, hogy kedvenceit megjelje.

De csak lassan gyülekeztek, különösen az ujak nem igen akartak elsők lenni.

Madarász Józsi bácsi volt most is a legfrissebb. Körüljárt a folyosón, majd a teremben és csendesen szemlélődött. Lassanként aztán vegyesen gyülekeztek ujak és régiak.

Az újságírók elállották a bejáratot, a hol mindenkit látni lehetett és mindjárt meglehetett ismerkedni az ujjakkal és üdvözölhették a régiakat. Az utcáról hangos éljenzés, majd üdvözlés hangzott be.

A leghangosabb éljen jutott *Váronyinak*, *Pichlernek* és *Sándor Pálnak*. De a nép mást várt: *Makkai Zsigát*, a székely atyafit. Sokáig vártak rá, mert csak az ülés végén jött.

A folyosón már ekkor vidám zibongás hangzott szerte-szét. Kölcsönös üdvözlések választási anekdoták hallatszottak. Itt *Sipulust* ünnepezték, a ki szerényen tért ki a gratulációk elől, amott *Pekár Gyulát* fogták körül.

Leghangosabb volt a balfolyosó a miniszteri szoba tájékán. Egyszer csak megérkezett *Barabás Béla*. A szélbaliak körülfogták:

— Éljen Barabás! Éljen!

A szélbalon most most 6 a legnépszerűbb honatyá.

Tíz óra felé betódultak a honatyák az üvegtetők alá. Kiki a maga helyét kereste. A miniszterek is bejöttek *Plósz* miniszter kivételével. Sorra üdvözölték őket, különösen *Szell Kálmán* miniszterelnököt, *Fejérváryt* és *Wlassicsot*.

— Meghálalni jövök, — ugymond — a főorvos ur jószágát.

Boldog büszkeséggel emelte fel a kezeiben tartott kosár födelét. Egy pár tyuk és nyolc darab tojás került ki belőle. A főorvos nevetve köszönte meg a szegény asszony ajándékát ki látva, hogy megmentője örül annak, — emelt fővel, boldogan mosolyogva ment el.

Sokszor látták zálogházi árverésen Darányit, amint butorokra, ruhaneműekre, párnákra alkudott. Többször talált olyan betegeket, kik dideregve feküdtek a szalmán, míg párnáikat a zálogházba tették, hogy az éhenhalástól biztosítsák magukat. Ilyenkor állított be a jó öreg, egy csomó ágyneművel s félrehuzódott minden köszönő szó elől, mert egyáltalán nem szerette, ha hálálkodtak neki s igyekezett azon mielőbb tulesni, de azért mégis örült, ha látta betegek arcán az elégedettséget s a kényelem jól eső érzését. Ilyenkor csak hunyorgatta jószágos szemét s orrát dörzsölgetve, mindössze ennyit mondott jókedvűen: „hm! hm!”

A diákoknak is segítségükre volt több ízben. Mikor egy nap valamelyik szigorú tanár nagyon sokat adott fel, ami bizony számtalanszor megtörtént, a fiúk nem tudták a leckét, kesergő képpel állítottak be Darányihoz.

— Borzasztóan fáj a fejem, főorvos ur kérem. Legyen szives egy bizonyítványt adni,

A Ház általában érdekes képet nyújtott, sem a zajongó képviselők, fenn a zsufolásig megtelt karzatok kíváncsi, bájos hölgyekkel, többnyire képviselők hölgytagjaival. Az újságírók karzatán ember-ember hátán szorongott.

Az ülés megnyitása.

Pár perrel 10 után csengetés hallatszott szokatlan helyről.

Mindenki szétnézett. A csengettyű egyre szólott. Végre felfedezhették *Csávossy Béla* háznagyot, a ki a miniszterelnök mögött állott.

— Helyre! Helyre! Halljuk! hangzott minden oldalról.

Csávossy mély csendben szólni kezdett:

— T. képviselőtársaim! A házszabályok értelmében kötelességem a Ház legidősebb tagját felszólítani, foglalja el az elnöki széket. Tudtommai a sárkereszteri kerület képviselője *Madarász József* (Éljenzés), a Ház legidősebb tagja felkérem foglalja el a korelnöki helyét.

Madarász apó beszédei.

Erre az egész Ház éljenzése között lépett fel *Madarász József* az elnöki emelvényre s így szólott:

T. képviselőtársaim! A midőn az elnöki széket elfoglalva, üdvözöllek benneteket! (Zajos éljenzés) Óhajtom, hogy a midőn munkásságotokat megkezditek, gondoljatok arra, hogy mindenkor hazánkat és nemzetünket kell szolgálnotok a nemzet és a haza javára! (Éljenzés.) Törekedjétek arra, hogy minden idegen beavatkozástól menten (Zajos éljenzés a szélbalon) függetlenül intézzétek az ország ügyeit, mert a nemzet maga rendelkezik azok felett. (Éljenzés.) Az Isten áldását kérem rátok! Az ülést megnyitom. (Helyeslés.)

Elsőbb is a korjegyzőkre nézve kíván intézkedni. Felkéri, hogy azok, a kik a 24 évet betöltötték... (Zajos derűtség.) Nem érti a derűtséget. A szabályok szerint elsőb is a 24 és 25 év közötti képviselők lehetnek korjegyzők. (Helyeslés.)

24—25 év között nincs tagja a háznak. 25—26 év között van: *Baross János*: fiatal, rokonszenves, szabadelvűpárti képviselő.

Ezután sorra következtek: *Gróf Wilczek Frigyes*, *gróf Csekonics Gyula*, *Bethlen István báró*, *Borbély György*.

Madarász korelnök: Most tehát...

Csávossy háznagy: Még egy korjegyző kell. Ekkor hirtelen elősietett két igen fiatalos ellenzéki honatyá: *Szüllő Géza* és *Lengyel Zoltán*. Nagy derűtség támadt, a midőn *Szüllő* megelőzte az utóbbit.

hogy nem tudtam a leckét megtanulni betegségem miatt.

Elsőször végig nézett a diákon, komolyan tapintva meg üterét, aztán látva, hogy nincs semmi baj, egy magába folytott mosoly után ezt szokta mondani:

— Hm, hm, te kis semmirekellő! Nem tudod a leckédet, mi? aztán én legyek a takerőd, mi?

Ekkor felugrott s nagy léptekkel járt fel és alá, míg a nebulók ott álltak, félve, reménykedve nézve az öreg minden mozdulatát. Végre leült asztalához, megírta az orvosi bizonyítványt a fiuknak, szívükre kötve, hogy az — igazán az utolsó eset volt, többé nem ad orvosi bizonyítványt. Ezzel zavarta ki az örvendő diákokat, persze a bizonyítvánnyal a kezükben. De hát az ilyesmi ritkán történt meg és főleg csak akkor, ha vizsga felé állítottak be a megszeppent gyerkőcök.

Hányszor és hányszor hagyott ő a beteg párnája alatt pénzt, ha nyomort vélt látni s hányszor hozott magával mindenféle erősítő, vörösbort, hust. Egy alkalommal jól emlékszem még rá ma is, csunya esős idő volt. Az utcán nagy sötétség, sár, s a szél visított a házak között. Egész családnak abban a szobában húzódott össze, hol akkor betegünk, édes anyám feküdt. Egyszerre erős kopogás hallatszik az ajtón s egy ismerős hang azt kiáltja:

— Versenyfutás! hangzott a felkiáltás!

Madarász korelnök: Most a miniszterelnök átiratának felolvasása következne. Előbb azonban egy kijelentést tesz. Érzé helyzete nehézségét, de nem maradhat tovább elnöki székében. Ezt meggyőződése tiltja. Az okát inár elmondta kilenc év előtt, felesleges megismételnie most. Elhagyja tehát az elnöki széket s arra kéri képviselő társait, hogy versenyezzenek a haza és nemzet szolgálatában és szeretetében. (Éljenzés, a szélbalon hosszú taps.)

Az új korelnök.

Csávossy Béla háznagy: Tudtommal a most következő legidősebb képviselő *Sopron város* képviselője. Kérem, foglalja el a korelnöki széket.

Most a jobboldal éljenzett.

Fabinyi Teofil a soproni képviselő ment fel most az emelvényre s ezt mondta:

— Tisztelettel üdvözlöm képviselőtársaimat. Kérem, hogy korommal járó fogyatkozásaimat elnézni és engem működésemben támogatni sziveskedjenek. (Éljenzés jobbról, helyeslés balról.) Felkérem *Baross* korjegyző urat, olvassa fel a miniszterelnök átiratát.

Baross János felolvassa a miniszterelnöki átiratot, mely tudatja a Házzal, hogy a király e hó 28-án a várban mondja el a trónbeszédet, melynek meglátogatására az országgyűlés tagjai diszruhában, vagy katonai egyenruhában, rendjelekkel mennek fel a várba, ahol előzetesen istentisztelet lesz.

A Kossuth-párt nem megy a várba.

Barabás Béla általános várakozás közepette, mély csendben állott fel és pártja nevében kijelentette, hogy a függetlenségi párt sem tetteileg, sem küldöttségileg, sem egyenkint nem megy a várba. Nem mennek azért, mert ő felségének kell lejönnie ide. (Éljenzés a szélbalon.) Ősi szokás, hogy a király lejön népe közé az országgyűlés megnyitásakor, hogy ott hallassa királyi szavát. Felfordult dolog az, hogy az egész nemzet kerekedik fel, hogy a király előtt hajlongjon. (Tetszés a szélbalon, csend a jobboldalon.)

De még külsőséghez is van kötve a felmenetel, holott itt egyszerű polgárok ülnek. A felmenetel azonban bizonyos ruhához van kötve. (Ellenmondás jobbról.)

Mi nem vagyunk a király szolgálói. (Zajos tetszés a szélbalon.)

Mi szabad, független nemzet képviselői vagyunk!

A királyi trónbeszéd fontos közjogi aktus, s ez nem történhetik fenn Budán, hanem itt a törvényhozás termében. Az agg angol királynő is a törvényhozásban mondotta el a mindig trónbeszédet. (Tetszés balról.)

— Nyissák ki már az ajtót!

Felugrottunk s kinyitottuk azt, csodálkoztunk, hogy nem tud az illető bejönni. Kit látunk ott? A jó Darányit egy kosárral a kezében. Izzadtan s sáros cipőkkel jött be s mosolyogva, nagyokat fujva mondja:

— Hoztam egy kis sonkát, kóstolót a betegünknek hm, hm.

— De főorvos ur, hiszen még kocsizajt sem hallottunk. Ön maga hozta ide ezt a kosarat?

— Nono, hiszen nem is oly nehéz. A kocsim az utca sarkán vár, nem akartam a lovakat idáigfárasztani, mert nagyon nagy a sár s inkább magam hoztam el a kosarat.

Jó tetteit megszámlálni lehetetlen. Annyit mondhatok s erős a meggyőződésem, hogy ily dérék fia városunknak s hasem lesz s ha esetleg lenne is, a humanizmus terén első esillagként mindig Darányi fog szerepelni. Isten áldja meg őt még a haló porában is.

Kint jártam a multkor a temetőben. Meglátogattam néhány ismerős sirt. Elnézegettem a fehér köveket s aranyozott feliratokat. Hallgatva a fák susogását, lassan haladtam tovább. Egyszerre, meglepetve állottam meg az alkony tűzésben s egyszerű vasráccsal körülvett kertben egy szürke oszlopot pillantottam meg, melyről az arany betűk messzire villogtak. „Ezrek áldása lebeg a hant felett.”

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

De ott van a királyi váron a fekete-sárga zászló. A míg az ott leng, nem mehetünk fel soha!

Csodálja a király tanácsosait, hogy nincsen annyi tapintatuk és bölcsességük, hogy ezt ő felségének megmagyarázzák és odahatnának, hogy ne tegyék ki a fekete-sárga zászlót. (Taps a szélbalon.)

É közjogi aktustól tehát tisztelettel távol maradunk.

A miniszterelnök válasza.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselő urak! Egy kijelentést kell tennem. Régi, hagyományos szokás, immár 40 év óta, hogy az országgyűlés tagjai felmennek a várba a trónbeszéd meghallgatására. (Helyesles.)

Lukács Gyula: Kibuvás!

Széll Kálmán: Nem szokott semmi elől kibujni. (Zajos helyeslés jobbról.) Mindig ismerte és teljesítette kötelességét. (Zajos éljenzés.) Ismétli tehát, Andrássy Gyula óta minden elődök ama kijelentését, hogy az ünnepélyes megnyitás régi szokás alapján történik. Az ünnepélyes közjogi ténynél most is, mint 1893. óta magyar tanácsosok és zászlósok környezik a királyt. (Éljenzés.)

Ami pedig a fekete-sárga zászlót illeti, (ekkor lépett a terembe Makkai Zsiga, mindenki odanéz, a szélbalon éljenzés) ott van a váron a magyar és a horvát zászló s ezek között foglal helyet a királyi ház elfogadott színe. (Ellenmondás a szélbalon.)

Éppen az összhangot jelképezi ez, amely összeköti a nemzetet királyával. (Élénk helyeslés.)

Sérelmet ebben nem lát s tudja, hogy a Ház többsége egyetért vele. (Zajos helyeslés.)

Kossuth Ferenc: Csak egy állítást akar megcáfolni. A királyi ház színe nem a fekete-sárga, hanem a veres-fehér.

Széll Kálmán fenntartja állítását. A fekete-sárga zászló nem jelképez egyebet, mint azt, hogy a király a zászlót a maga és családja színének tartja. Erre pedig egyedül a király illetékes. (Helyeslés.)

Fabinyi korelnök konstatálja, hogy a képviselők többsége az átiratot tudomásul vette. A legközelebbi ülés okt. 28-án, a trónbeszéd után fél 1 órakor lesz, amikor is a trónbeszédet felolvassák. Ezzel az ülést berekesztette.

Elvenulás.

Es most megkezdődött az új apostolok osztása. Künn még egyre várt a nép s az ifjuság és éljenzett.

Legelsőbb Széll Kálmánt igen lelkesen, majd Sándor Pálra hangzott zajos éljenzés. Me-

Darányi János dr. főorvos sikőve volt ez. S ekkor elgondoltam magamban, mennyit fogadtak az aradi lakosok ezen szent halottnak, ennek a nagy emberbarátnak, midőn ott feködt a ravatalon, némán és mozdulatlanul, mikor azok a jövőv áldásos kezek megszűntek mozogni. A fájdalomtól elszoruló kebellet állót az egész város a ravatalánál a szent lelkesedés magasztos lángjától áthatva erősködtek, hogy kedves halottjuk emlékét megörzik szívükben. Áldásos működésének nyomdokain igyekeznek majd haladni. Elhatározták, hogy szobrot emelnek neki, utcát, teret, keresztelnek el az ő nevére. Alapítványt fognak tenni. Fellobogott ekkor a számaláng, gyorsan, magasra, de hamar le is lohadt. Hamar elfeledték. Most már nem tehet semmit, nem tudja már a félhalottat kiragadni a csunya koporsóból. Most már nem segívezi pénzzel, jótanáccsal embertársait.

De mégis. Ott áll a Baross-parkban a szobor, szerény méretű ugyan, egyszerű, mint a megboldogult humanista élete volt, de azért örök időkre hirdetője lesz Darányi János emlékezetének.

Arad egész közönsége hozta azt össze. Mindenki sietett filléréivel a gyűjtő bizottsághoz, hogy lerója a kegyelet szép adóját azzal az emberrel szemben, aki oly sokat tett Arad szegényeiért, akit soha el nem feledehetünk.

— Áldás lebegjen el nem muló emlékezetén!

lez éljeneket kapott *Wlassits Gyula, Pichler és különösen Várossy Vilmos.*

Ekkor jött *Makkai*. Olyan harsány éljent kapott, hogy a Múzeum-körutig hallatszott.

Ezután ismét csöndes lett a környék.

A főrendiház ülése.

Itt gyorsan folyt le az egész megnyitás.

Széll Kálmán miniszterelnök felkérte Szabó Miklóst, a kuria elnökét, mint a főrendiház legidősebb tagját, hogy foglalja el a korelnöki széket.

Szabó Miklós az ülést megnyitotta és korjegyzőknek felkérte gróf *Vigyázó Ferencet, Bajcs Milánt, Rudnyánszky Józsefet és Degenfeld Pált.*

Rudnyánszky felolvasta a miniszterelnöknek ugyanazt az átiratát, a melyet a képviselőházban felolvastak s ezután az elnök bejelentette, hogy a legközelebbi ülés hétfőn délután fél 2-kor lesz.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A sah elleni összeesküvés.

London, október 26. A *Daily Mail* jelenté Teheránból e hó 25-éről, hogy ott felfedeztek ugyan egy összeesküvést a sah ellen, de a sah testvéreinek nincs benne részük.

Kréta és Görögország.

London, október 26. A *Temps* legutóbbi közléseivel szemben a *Standard* párisi levelezője arról értesül, hogy a mennyiben a francia kormány tekintetbe jön, nem történtek semmiféle diplomáciai lépések, sem Krétának Görögországhoz való csatolása érdekében, sem pedig a hatalmak oly megegyezésének létrehozatala céljából, mely által Törökországot kényszeríték, hogy a berlini szerződés határozatait végrehajtsa.

A Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

(Harc a létért.)

Arad, október 26

A felszámolás alatt levő *Polgári Takarékpénztár* holnap tartja közgyűlését. Három éve mult, hogy ezen jobb sorsra méltó részvénytársaságot vezetői — lehet jóhiszeműleg, lehet büns könnyelműséggel párosult lelkiismeretlen manipuláció miatt — válságba juttatták, s így ezen hosszú három év után most lesz először alkalmunk az anyagilag érzékenyen sujtott részvényeseknek meghallgatni a felszámoló jelentéseit, kik nemcsak ezeknek előterjesztése miatt találták szükségesnek az érdekeltek egybehívását, hanem azért is, mivel a mellőlők választott ellenőrző közegeknek, a felügyelő bizottságnak mandátuma lejárván, azok megválasztását teszik kötelességévé kereskedelmi törvényeink.

Nemcsak az érdekeltek nagy száma, de Aradváros egész értelmisége feszült érdeklődéssel tekint a közgyűlés felé, melynek tanácskozási tárgyát a fent említett eminens dolgokon kívül kétrendbeli, az intézet jövőjét mélyen érintő oly indítvány is képezi, melyek vagy elősegítik a szerencsés kibontakozást, vagy megsemmisítik, tönkresilányítják azt egy-szersmindenkorra úgy, hogy a részvényesek elveszítik összes tőkéiket, azokat t. i., amelyeket ezen intézet részvényeibe fektették.

Mindegyik részvényesnek erkölcsi kötelessége szemébe nézni úgy az egyik, miként a másik indítványnak, s mérlegelni egyuttal azon

eredményt is, ami belőlük elfogadás után bekövetkezik.

Néhány lelkes, s a közérdek és embertársai anyagi jólétét szíven viselő férfiú egy egész évet szentelt azon tanulmányának, hogy egyáltalán lehetne-e és miképen oda hatni, hogy a takarékpénztár részvényeseinek gyümölcsözés céljából elhelyezett vagyonát, ha nem is teljesen, de bizonyos részét megmenteni.

A sok tanácskozás, fáradságos munka után meggyőződtek arról, hogy a felszámoló bizottság lelkiismeretes és hálás elismerést érdemlő korrekt eljárása oly helyzetbe hozta ezen intézetet, hogy megmentett biztos vagyona manapság annyi értéket képvisel, mely a részvénytőke értékét teljesen fedezi; tehát képessé van téve arra, hogy újabb — nem valami horribilis — tőke befektetéssel annak üzembe állítása minden aggodalom nélkül lehetséges. Igazolva lett ez az összes könyvek hiteles kivonataival, s azokkal a közbecsülésben álló férfiaknak bizonyításával, kik a felszámolást vezetik, s akik az üzleti könyvekből vett kivonatok hitelességét garantirozzák.

Az egy év leforgása alatt kifejtett munkásság eredménye tehát az, hogy a hitelét vesztett intézet vagyoni értéke igen is olyan, hogy azzal a reaktiválás műveletét eredményesen meg lehet kezdeni, illetve keresztülvinni, feltéve azt, hogy a részvényesek józan többsége felismeri a kedvező pénzügyi helyzet előnyeit, s meg tudja szerencsésen választani azon új, közbecsülésben levő, rendezett, s előnyös anyagi viszonyok között élő egyéneket, kik szívesen hitelük, s kedvező vagyoni állásuknál fogva képesek a szükséges bizalmat nyújtani, értelmi képességükkel a reaktiválás nehéz problémáját sikerrel megoldani. Azt hisszük, van még Aradon 12 olyan derék férfi, kik ezen feladatra vállalkozni fognak, s kiknek nevét még haló poraiban is áldani fogják azoknak százaai és ezrei, kiket nem csekély érdek csatolt ezen szerencsétlen intézethez.

Annak a kis számú érdekcsoportnak munkálata, mely nem lankadva, nem csüggedve tett, dolgozott, fáradozott embertársai érdekében, az itt vázolt képet tünteti fel, melynek színárnyalata kedvező benyomást gyakorolhat minden elfogulatlan ítélő lelkére.

Van azonban egy másik érdekcsoport is. Ez sem tétlenkedett; de munkálataiban nem a humanitás érzelmei vezették, hanem a *retorzió*, a *bosszuállás*. Nem mondjuk az ő bosszuállásukat nemtelennek, hanem elismerjük annak jogosultságát; de célja, intencziója nem nemes, nem humanus, nem is emberies, mert nem akarja károsult érdektársainak megmenthető vagyonát biztosítani, hanem odadobni a legutolsó fillérig mindent, hogy a szerintök büns üzerek bűnhődjenek. Pedig hiszen már bűnhődtek, mert a közvélemény már kimondta felettük a kérlelhetlen, lesújtó kritikát, s odarakták obulusaikat az áldozat oltárára, hogy kiengeszteljék az ellenök jogosan felháborodott s megkárosított feleket.

Ezen érdekcsoport, mely sikraszáll bosszút lihegő érzelmeivel és fennen villogtatja élesre fent pallosát, nem fontolja meg, hogy céljának esetleges elérésénél hány szegénysorsu polgártársát dönti nyomorba. És mit érnek el ők, a bosszút lihegők? Semmit; azaz elérik azt, hogy nem kapnak vissza egy fityinget sem a részvénytőkéből, sőt az sem lehetetlen, hogy még egy csomó pénzt rá fognak fizetni.

Aki az „Aradi Közlöny“ részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

Hisszük és reméljük, hogy a részvényesek józanul ítélni tudó többsége nem azonosítja magát azon társaikkal, kik a súlyos beteg fekvő intézet meggyógyulása helyett annak mielőbbi elpusztulását siettetik, ha más-ként nem, hát méreg beadásával. Nem lehetünk mi azonosok *Schylak*-kal, hogy ellenfe-lünk eleven husából vágjunk engesztelő darabokat. Nekünk béke kell s törekvésünk nem lehet más, mint oda hatni, hogy eddig meg-mentett és számottevő vagyonunk romjain fel-építeni, üzembe hozni ismét a Polgári taka-rékpénztárt s annak áldást nyújtó forrását is-mét megnyitni azon sok segélyre szorult em-bertársunk előtt, kikre csak jó- és előny há-ramlott annak idején. **Csik János.**

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Vöröshaju*, népszimf. Este: *San-Toy*, operette. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: *Bőregér*, operette. (Páros bérlet.)
Kedd: *Cirkuszélet*, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: *Sasok*, bohózat. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Sasok*, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Délután: *Molnár és gyermeke*, szim-f. Este: *Zaza*, szimf. (Páros bérlet.)
Szombat: *Boszorkányvár*, operette. (Páratlan bérlet.)

* **A Népszínház bérbeadása.** A népszínházi bizottság mai ülésében határozott a népszínház bébeadásának sorsáról. *Porcsolt* Kálmán igazgató kérte a lejárt bérletnek további öt évre leendő meghosszabbítását. A bizottság az igazgató kérését nem teljesítette, hanem elhatározta, hogy a színházat nyilvános pályázat útján adja bérebe. Határidő a kihirdetéstől számított huszonnyolc nap. Kaució: 30.000 korona, a mely a bérlet lejártáig letétben marad, a jelenlegi évi bér 40.000 korona. A bizottság nincs kötve a legmagasabb ajánlathoz, szabadon választhat azok közül.

* **A Sasok bemutatója.** E hét újdonsága a Nemzeti Színház műsorából való, melyen a bemutató óta szerepel *Rákosi* Viktor és *Guti* Soma legújabb bohózata, a *Sasok*. A két jöke-dvéről ismert szerző darabja jó szereposztással kerül nálunk is színre. Az új bohózatot *Bács* Károly rendezti.

* **A bőregér**, Strausznek maradandó értékű operettje, hétőn kerül színre, miután a múlt héten lemaradt a műorról. *Dienzl* karmester tanította újra a zenét. A második felvonásban a magyar dalokat *Nagy* Károly cigányzenéje fogja kísélni a színpadon. *Felhő* Rózi és *Mányai* Aranka játsza a két fő nőszerepet. *Eisenstein* *Giréth*, míg az ifjú blazirt *Orlovsky* herceget *Haidt* Margit játsza.

* **Jókainé a Vigszínház tagja.** Megírtuk, hogy *Jókainé Nagy* Béla vidéki vendégsze-replő körutra megy, miután a színpad iránt érzett vonalmát nem tudja leküzdeni. Lejön a művésznő Aradra is. E vendégszereplésnek érdekes végcélja van. Azt beszélük ugyanis, hogy *Jókainé* szerződési ajánlatot kapott a vigszínházról, ahol a *Jászai* Mari kedvéért beszer-zett darabok főszerepeit szeretnék reá bízni. Hír szerint *Kleist* „*Klytemnestra*” című tara-gédiája lesz az első darab, amelyben *Jókainé* fellép.

* **Művészházasság.** *Hegedűs* Gyula, a Vigszínház tagja ma vezette oltárhoz Budapesten *Berszétei* Ilonát, a Vigszínház tagját.

* **Burmester hangversenye.** A kontinens legünnepeltebb hegedűművésze *Burmester* Willy november 28-án tartja aradi hangversenyét. A koncert-jegyek tekintélyes részét már lefoglalták. Az érdeklődés érthető is, mert *Burmester* oly kiváló művésze a hegedűnek, hogy szinte páratlanul áll az élő hegedű virtuozuk között. A kritika egyértelműséggel konstata-álta, hogy *Burmester* játékában meg van mindaz, amit a hegedű művészet technikájában bámulni szok-tunk, de emellett teljesen meg van benne mindaz a kellék, ami őt az előadó zeneművé-

szet valóságos póttává teszi. A jegyek ára 6., 4., 3. és 2 korona, kaphatók *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

* **Csiky ciklus Debrecenben.** A debreceni színház, mely művészi tekintetben mindig vezetőszerepet játszott a vidéki színházak kö-zött, érdekes tervet fog megvalósítani. *Csiky* Gergelynek, a magyar társadalmi drámairoda-lom egyik kimagasló, de hamar elfelejtett alak-jának darabjait készül bemutatni. A ciklust „A sötét pont” című színművel kezdték el. Ezt követi „A szökött asszony” című népszimű felfrisítése, majd gyors egymásutánban a „Nagy-mama”, „Buborékok”, „Stomfai család”, „Pro-letárok” és a „Vasember” bemutatása. A kö-zönség nagy meglepéssel fogadta *Komjáthy* János igazgató hazafias tervét.

* **Színésznők párbaja.** *Miss Langtry*, akinek Londonban nemrég nagy színpadi sikerei vol-tak, megverekedett, még pedig kardra, egy másik színésznővel, *Miss Loupic Lowstherrel*. Első pillanatra azt hinné az ember, hogy sze-relmi rivalitás adta kezükbe a fegyvert, holott ebben az esetben szó sincs szerelemről. A két hölgy egy vacsora alkalmából azon veszett ösz-sze, hogy melyikőjük — jobb vivő. Így aztán megmérkőzhettek egymással, miután előbb köl-csönösen mindenfélének elmondták egymást. A párbajban mind a kettő megsebesült a lábán. Párbaj után az egyik kijelentette, hogy jobb lett volna olyan helyen kapni a sebet, ahol senkise látja . . .

Aradi lóversenyek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

(Első nap.)

Arad, október 25.

A csálai gyepnek, melyen emberemlékezet óta tartani szokták az aradi meetinget, immár lefújtak. Holnap utoljára állnak a gyönyörű tér-ségen starthoz a versenylovak, a hölgyek utol-jára kapaszkodnak föl a rozoga tribün gya-lulatlan ülőpadjaira, még csak egyszer cseng odakint a zsüri-páholy előtt a jelző harang és aztán a csálai gyep megszűnik versenypálya lenni. Jövőre már elkészül az *Aradi Verseny-egylet* állandó új pályája, valószínűleg az öt-venesi határban, a hová vasut röpti majd ki a sport-publikumot. Ha Budapestnek van Alagja és Zsukja Kolozsvárnak, miért ne lehetne nekünk is egy ilyen kis Alagunk?

A bucsuztatónak ebben a hangulatában vonult ki ma a közönség a lóversenyterre. Ele-gáns kocsik, divatos uri alkalmatosságok, hetyke fiakkerek és árva konflisok gördültek, gurul-tak, baktattak végig a hosszú uton. Déli 1 órára mozgalmas, színes képe volt a tribűnnek s az elmaradhatlan ingyen publikum is tömött gyűrűben vonta körül a pálya egyes részeit.

Gyönyörűen sikerült az első nap, érdekes, izgalmas finishek voltak és gyakori meglepetés a totatizátor ablakainál. A tippek nem igen váltak be, így történt aztán, hogy egy-egy szerencsés ticket-tulajdonos, a ki meg tudta orrintani a győztest, 10 koronára 57, 63, sőt 98 koronát is be tudott seperni az osztalékból.

Legnagyobb meglepetést *Vecsernyés* uram, — egy zömök alaku szegedi emberke — oko-zott az eladók sikversenyében. *Dobó* István szegedi parasztgazda és istállótulajdonos *Malachit-ját* lovagolta az apró ember, világos kék dressz-ben, fekete sapkával a fején, a mely naptól barna arcát még feketébbé tette. A keményen kipödört bajuszu, csodálatosan kis növésű lo-vas úgy ült a paripa hátán, hogy legjobb akarói sem igen bíztak benne s alig vásárol-ták a ticketjeit. Es a tipikus szegedi ember, a kifizurázott Durbints sógor kilences mezőnyből egy hosszal győzve érkezett be elsőnek. Persze zajosan megéljenezték, főleg azok, a kik elég bátrak voltak fogadni rá.

Ennél a futamnál óvást jelentettek be, de azt a zsüri, mivel semmi szabálytalanság nem volt bebizonyítható, visszautasította.

Egyetlen szerencsétlenség történt: a csálai gátversenyben *Liptay* Béla budapesti istállótu-lajdonos *Ártatlan*-ja eltörte a hátulsó bal lábát. Ez a katasztrófa még az erdő alatti ugrásnál érte az egyébként szép formát mutató kancát, mely súlyos balesete dacára is befutott a bírói páholyhoz. Lenét erősen sántikálva vezették el a szánalomra méltó állapotba került lovat, majd egyik közeli istállóba vitték, a hol gipsz-kötést alkalmaztak a törött lábára.

A hölgyek díjában csak két pályázó állt starthoz: *Világhy* Gyula *Jeszencze*-je és *Fol-berth* főhadnagy *Harmat*-ja. Az előbbi nyergé-ben *Hegelin* főhadnagy lett a győztes. A tisz-teletdíj egy gyönyörű mivű, masszív ezüsthől készült szivarszekrény, szétnyitható ajtókkal, a melyek istállókaptat ábrázolnak. A szekrény tetején lovas zsokké áll, lovával a finish iz-galmas pillanatában. Az értékes, pompás disz-mű *Assael* H. és fia helybeli ékszerész üzleté-nek válik dícsőségére.

Érdekes volt még a hadseregi gátverseny, a melyben *Stahremberg* gróf huszárszázados ér-kezett be elsőnek *Jugurtha* jával.

A verseny-intézőség tagjai voltak: *Urbán* Iván főispán, a ki leikes ambícióval serényke-dett ma is a vezetése alatt álló egyesület si-kere érdekében, továbbá *Friebeisz* Miklós és *Breda* Viktor gróf; versenybírák: *Purgly* Já-nos, *Bánhid* Antal br.; indítók: *Urbán* Péter, *Mr. Madden*; mázsálók: *Biró* Albert, ifj. *Blas-kovich* Erneszt; totalizátor-vezető; *Dániel* En-dre; handicapper: *Purgly* László; időmérő: *Dániel* Dezső, titkár: *Persa* Péter.

A hölgyek tribünjén voltak: *Urbán* Iván-né, gróf *Breda* Viktorné, *Vásárhelyi* Janka, ifj. *Blaskovich* Ernesztné, *Csernovits* Diodorné, br. *Bánhid* Antalné, özv. *Hauszer* Károlyné ezre-desné, *Andrényi* Károlyné, *Croy-Dülmen* Vil-mos hercegné, *Moys* őrnagné, *Justh* Gyula orsz. képviselő neje és leánya, *Friebeisz* Mik-lósné, id. *Purgly* Lajosné, ifj. *Purgly* Lajosné, *Purgly* Lászlóné, *Hermann* Gyuláné, *Tomka* Erzsike, *Faragó* Istvánné, *Faragó* Gyuláné, *Fogl* főhadnagyné, *Hübner* főhadnagyné, *Vásár-helyi* Józsefné, *Waczlaviczek* századosné, *Bo-ros* Ivánné, *Liptay* György főhadnagyné, *Pauer* főhadnagyné, id. *Cziffra* Jánosné, *Cziffra* Em-ma, *Kotz* Józsefné, *Fehér* Józsefné, *Csiky* Til-da, *Mokry* főhadnagyné, *Halmay* Andorné, ifj. *Kintzig* Jánosné, *Baross* Boriska, *Vásárhelyi* Dezsőné, *Gellényi* Ernőné, ifj. *Cziffra* Jánosné, özv. dr. *Hemmen* Mihályné, *Hemmen* Józsefné, *Vertán* Eténé, *Vertán* Irén, *Vannay* Gusztávné, *Novákné*, *Nyék* Ilona, *Csiky* Józsefné, *Ja-kabffy* Zoltáné, *Jantsovits* Margit, *Venter* k. a., *Persa* Péterné, *Csutak* Károlyné, *Csutak* Valéria, *Czeiler* Istvánné stb.

A futamok részletes eredményét az aláb-bakban ismertetjük:

I. **Félvérek gátversenye.** Díj: 600 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak; 4 éves és id. nyeretlen félvér lovak részére. Táv. kb. 3200 méter.

1. *Czárán* János id. fh *Legény* 73¹/₂, lov. *Czárán* Zoltán.
2. *Fejér* József 46. sk *Marigold* 70 lov. *Czárán* János.

Futottak még *Urbán* Péter Olga-ja 70 (lov. *Pfeiffer* N.) és br. *Durneiss* Gyula fhdgy *Sven-gali*-ja 73¹/₂, (lov. a tulajdonos). Igen heves fi-nish volt a győztes és a második közt. Bírói ítélet: fél hosszal első, két hosszal harmadik. A totalizátornál újgát fogadták s így csinos osztalék esett. Tot. 4 : 22, 10 : 57.

II. **Arad szab. kir. város díja.** Díj: 1000 ko-rona a győztesnek, 200 korona (egyleti díj) a másodiknak. Sikverseny. 3 éves és idősebb oly belföldi lovak számára, melyek az idén 1800 kor. értékű, vagy ennél nagyobb versenyt nem nyertek. Táv. kb. 2400 méter.

1. Jóny Ferdinánd száz. 86 pk *Barbara* 67¹/₂, lov. *Hegelin* főh.
2. Geist Gáspár 86 pm *Nyakas* 67 lov. *Pfeiffer*.

Futottak még Magyar Gyula ezredes Hamlet-je 71 (lov. Krause) és br. Bánffy Albert Erdész-e 69¹/₂, (Horváth-Toldy gróf). Birói ítélet: két hosszal feltartva első, rossz harmadik. A közönségnek Nyakas-hoz és Hamlet-hez volt legtöbb bizalma. Tot. 4 : 25, 10 : 68.

III. Csálal díj. Gátverseny. 1500 korona a győztesnek, 800 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak, adva a Magyar Lovar-egylet által. 8 éves és idősebb oly lovak számára, melyek az idén 1800 kor. értékű, vagy ennél nagyobb versenyt nem nyertek. Táv. kb. 2200 méter.

1. Geist Gáspár 86 sm. *May's Slave* 65 lov. *Pfeiffer*.
2. Liptay Béla 46 stpk. *Artailan II.* 74 lov. *Ssemere*.

E számban kellett volna futni Orsich gróf híres Teuff-Teuff-jének, mely a minap Bécsben 11 ló közül a háromévesek gátversenyében elsőnek jött be, huszonhatszoros pénzt hozva a reája fogadóknak, de mint idej nyertest, az aradi versenyből kizárták.

Igy csak az említett két ló állott starthoz. Mindketten gyönyörűen ugrottak, de Artailan az utolsó gátnál lábát törte. Birói ítélet: Négy hosszal canterben első. Tot. 4 : 8, 10 : 28.

IV. Kurticsi díj. Bladóverseny. A díjakat adja a földmivelésügyi miniszter. 1000 korona a győztesnek, 800 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. 6 éves és idősebb magyar ménnek és kancák számára. A győztes 2400 koronáért árverés útján eladó. Táv. kb. 1600 méter.

1. Dobó István 4 é. pm *Malachit* 73¹/₂, lov. *Vecseryné*.
2. Folberth József főh. 56 pm. *Ladro* 66 lov. *Magyar*.
3. Gróf Orsich Pál főh. 86 pk. *Moderne* 68¹/₂, lov. *Czárán János*.

Futottak még: Merveldt gróf Remete-je 64¹/₂, (lov. Ondéka), Urbán Péter Alcás-a 68¹/₂, (Pfeiffer), br. Bánffy Albert Eliz leánya 75 (Horváth-Toldy gróf), gróf Orsich Pál főh. Előre II 68¹/₂, (Szemere), Czárán János Manilla 67 (Czárán Zoltán) és Geist Gáspár Nyájas 69¹/₂, (Csompóra).

A kilences mezőnyben végig Ladro vezetett, de rendkívül heves finish után Malachit leverte. Ladro zsokkja óvást emelt keresztezés miatt, de elutasították. Birói ítélet: Egy hosszal első, jó harmadik. A totalizátor mindkét ablakában Ladrot fogadták, a 4 koronás helyen Nyájast. Tot. 4 : 39, 10 : 98. A győztes ló 1800 koronáért eladó lett volna, de nem tettek rá ajánlatot.

V. Hadseregi gátverseny. Díj: 600 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Egyleti díj. A csász. és kir. közös hadsereg és mindkét honvédség tényleges állományu tisztjei és tisztjelöltjei tulajdonában levő és általuk lovagolandó 4 éves és id. belföldi lovak számára, melyek az idén nem nyertek. Táv. kb. 2400 méter.

1. Gróf Starhemberg V. száz. 46 sh *Jugurtha* 65 lov. *tulajdonos*.
2. Gróf Merveldt M. száz. id. ph *Teret-nár* 71. lov. *Hegelin* főh.
3. Jombart Lajos hdgy. 46 pk *Savante* 67 lov. *Liptay* főh.

Futott még Waclawiczek R. százados Orsija 67 (lov. tulajdonos), de ez egyik akadálynál kitört s a distanciát a kitűnő lovas már nem bírta behozni. Savante a nyergelőben idegeskedett s alig engedte lovasát a hátára. Végezetig a győztes Jugurtha vezetett, melyt a totalizátorról is jól fogadtak. Birói ítélet: Könnyen egy hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot. 4 : 6, 10 : 15.

VI. Hölgyek díja. Akadályverseny. Tiszteletdíj 1000 korona értékben a győztesnek, adva Arad és a megye hölgyei által. 200 korona a másodiknak, adva az Urlovasok Szövetkezete által. 4 éves és idősebb nyeretlen belföldi lovak számára. Távolság kb. 4000 méter.

1. Világhy Gyula 46 pk. *Jeszenicze* 70 lov. *Hegelin* főh.
2. Folberth főh. 66 sk. *Harmat* 77 és fél lov. *Horváth-Toldy* gr.

Mindkét ló gyönyörűen ugrott, a nagy akadályt könnyen legyőzték, ámbar a palánkok egyikét Harmat leütötte. Birói ítélet: Fejhoszszal első. Tot. 4 : 5, 10 : 14.

Jelöljeink.

A második napra a következő tippeket ajánljuk:

- I. Nyeretlenek gátversenye: *Palliard* — *Savante*.
- II. Hadseregi akadályverseny: *Jugurtha* — *Teretvár*.
- III. Mácsai-díj: *Geist-istálló* — *Barbara*.
- IV. Simándi nagy akadályverseny: *Gazd'uram* (Rószes) — *Fragile*.

TANUGY.

(—) Az aradi kereskedelmi szaktanfolyam. Az *Aradi Kereskedők Köre* által, a kereskedelmi levelezés és a könyvvitel elsajátítására szervezett szaktanfolyam iránt igen szépen, biztatóan nyilvánul az érdeklődés. Ugy az ingyenes, mint a löbbi helyekre eddig is nagy számmal jelentkeztek az aradi kereskedelmi alkalmazottak s a főnökök közül is. A tanfolyamra még mindig lehet jelentkezni a kör titkári hivatalában, vagy *Hegyi Albert*, *Keppich Zsigmond* és *Kálmán József* uraknál, ugyszintén a *tíz ingyenes helyre* még mindig adhatók be pályázatok. A tanfolyamba való jelentkezés végső határideje *október 31-ike*, miután november első felében a tanfolyam megkezdődik. A három hónapra terjedő szaktanfolyam díja havonként hat korona, vizsgadíj két korona. A tanfolyamon, amint már említettük, a kereskedelmi levelezést heti egy órán *Somogyi Gyula* dr. felső kereskedelmi tanár, a könyvvitelt *Zádor Bertalan*, az Első magyar biztosító társaság aradi vezérigénységének titkára fogja, heti két órán előadni.

A siralomházban.

(Agyon kintett katona.)

Budapest, október 26.

Krosigk porosz kapitányt a lovardában lötték le oroszva, mialatt az ujoncokat lovagolni tanította. Az eset előzményeit és magát az esetet annak idején a lapok bőven tárgyalták. A vizsgálat során kiderült, hogy *Krosigk* kapitány rosszul bánt katonáival és a gyilkos is a legnagyobb valószínűség szerint alantasai sorából került ki. Akihez csak a gyanu árnyéka is fért, azt elfogták, vallatták, de a per felmentő ítélettel végződött. Ettől az időponttól kezdett a per érdekessé válni, mert ettől kezdve egyenesen lábbal tiporták a törvénykönyv intézkedéseit s csak egy katonatiszt szava elég volt arra, hogy az ítéletet megsemmisítsék s a második perben *Marten* a tisztet halálra ítélik egy olyan büntetés miatt, amelyet talán el sem követett.

Es az ítélet a nép minden rétegében általános felháborodást keltett.

Lehet, hogy azok a bírák, akik *Marten* altiszt felett ítélték meggyőződésből, bizonyítékok alapján törtek pálcát egy emberélet felett. Nem lehet kutatni, hogy törvényesen jártak-e el, vagy sem. Főlöszleges fáradság volna. Ebben az esetben más körülmény az, a mely még a partól távol álló embereket is kell, hogy nyugtalanítsa, bizonyos kétséggel tölti el, s ez az, hogy az elítéltek az ítéletet augusztus huszadika, tehát teljes két hónapja óta nem hozták hivatalosan tudomására, dacára annak, hogy a német perrendtartás értelmében a bíróság, legyen az katonai vagy polgári, tartozik az ítéletet a kimondástól számított 24 órán belül az elítéltek írásban közölni.

Világos tehát, hogy éppen úgy, mint az

első ítélet megsemmisítése, ugy a második ítélet kihirdetése körül jogtalanságokat követték el.

Az nem menti a katonai törvényszék eljárását, hogy nem ragaszkodik egyes formalitásokhoz, mert éppen ebben az esetben azok nagy szerepet vannak hivatva játszani. A mai felvilágosodott kor szellemével a halálbünte ést ugyis alig lehet összeegyeztetni. A statisztika kimutatja, hogy sokkal nagyobb azoknak az elítélteknek a száma, akik kegyelmet nyernek, mint azeké, akik ezt a középkori büntetést tényleg végrehajjták. Végleg megszüntetni ugyan nem sikerült eddig a büntetésnek ezt a nemét, de a társadalmi rend mégis oly nagy nyomást gyakorolt reá, hogy a kivégzések számát tetemesen apasztotta.

S ha ez így van; miért akarja éppen Németország a halálbüntetést még szigorubbá tenni? Hiszen a józan ész azt diktálná, hogy azt a szerencsétlent, akinek már ugyis csak néhány napja van még hátra, legalább az utolsó napokban ne kínozzák. Azt látjuk, hogy még a régi idők inquisitorai is megszabadították az elítélteket láncaitól; enni, inni adtak neki, s a lehető legjobb bánásmódban részesítették néhány napon keresztül, mielőtt a büntetést végrehajtották volna. A jelenkor a legújabb, a legtekélyesebb találmányokat használja fel arra, hogy a borzalmas aktust mentül rövidebbé és kevésbbé hajmeresztővé tegye.

Vannak fogalmak, amelyeket nem lehet hatványozni, nem lehet borzalmasabbá tenni, mint amilyenek. A halálbüntetés — halálbüntetés: ennél löbbet már embernek, bírónak, sőt még hóhérnak sem lehet kimondania. S ime! a német katonai bíróság még ennél is löbbet tesz. Hónapokig hagyja börtönben azt a szegény katonát, aki kegyelmet nem remélhet, s csak aziránt lehet kétsége, hogy még ma, vagy pedig csak holnap fogják-e kivégezni. Ez már nem büntetés; ez nem emberhez, de legkevésbbé katonákhoz méltó eljárás egy bünnössel szemben, akinek bünnösségéhez különben is kétség fér.

Az illetők azt fogják mondani, hogy kegyelemből hagyják élni *Marten*. Szép kegyelem! Annyi szív van az emberekben, hogy egy lovat, ha kitöri a lábát, agyonlövetnek.

— Ne szenvedjen a szegény állat!

De azzal az emberrel, aki érez, aki tudja, hogy mi vár reá, azzal rosszabbul bánunk, mint az állattal. Hónapokig hagyják a borzalmas bizonytalanságban, élet és halál között.

Olyan kinok lehetnek ezek, amelyekről embernek fogalma sincs. Mekkora azoknak az embereknek a száma, akik a haláltól való félelmükben öngyilkosokká lesznek. Látszólag az ilyen emberek esztelenséget követnek el, hiszen a betegségből van felgyógyulás; aki csatába indul, nem okvetetlenül hal meg az ellenség golyójától. Csak a haditörvényszék hörtönből nem volna szabadulás? Nem gyávaság volna ez *Marten*-tól sem, ha önkézevel vetne véget életének; az ily kinoktól a halál csak megváltás lehet.

Hogy mennyivel borzasztóbb a lélek kinja a test minden fájdalmainál, azt egy indus tudósok által tett kísérlet világítja meg.

Két bárány közül az egyiknek eltörték mind a négy lábát és tüket szurtak a testébe. A másikat pedig egy ketrecbe zárták, amelynek falához egy kiéhezletett tigris volt odalancolva, amely közelébe mehetett a báránynak, de nem érhetette el. Ugyanazonnap este az első bárány még élt, de a másikat a kiállott félelem megölte.

Hasonlítsuk össze a másik bárány sorsát *Marten* altiszt sorsával és — hallgassunk.

Egyről másról.

(Hangversenyek évadja. — A tarka szinpad. — A színházak köréből. — Agár-versenyek. — Erzsike főhercegnő. — Az országgyűlés. — Gödöllői főúri vadászatok. — Két kiállítás.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, október 26.

Csókák szállnak a légből és varjúk kárognak a háztetőn. Csipős hideg szél sárgult lombot kerget s eszébe jut mindenkinek a kályha. Nem kandalló többé. És azóta el is vesztette minden poézisét. Füstölög számvár, duruzsolásod hiányos lett, mióta nem patog hozzá kísérettül a kandalló tüze. A télikabát is felkivánczolnak reánk és megkezdődik a hangverseny invázió.

A filharmonikusok és kezdik és november 6-án megszólal a vigadóban Kubelik varázshegedűje, általában a színházak jegyében élünk.

Érdekes ujság a magyar orfeum, a melyet Somossy papa ígér, s a mely magyar írók, költők és zeneszerzők műveit készült bemutatni. Tarka szinpad lesz a címe és címéhez illően tarka és változatos műsort ígér.

Oriási sikert ért el a Népszínházban Katalin. Cimszerepét, mióta Hegyi Aranka megbetegedett, Semsei Mariska vette át. A remek hangú és jeles játéku fiatal művésznőt az operától kérte kölcsön kerepesi-uti muzsa-templom s ez a kölcsön valóságos aranyesőt zudított az intézetre, úgy szellemi, mint anyagi tekintetben.

A Magyar színházban a Vesta szüzek járja. Nem vagyok erkölcsbíró, sem pápaszemes kritikus, gyönyörű is annak a darabnak a zenéje, de azért nemcsak hogy leányokat, de még fiatal asszonyokat sem eresztanék be az előadásra. Olyan kuplé, mint a melyet ott a kagylóról énekelnek — még jobbra való *brellire* is sok.

A legjobb most különben minden városból és színházról távol az ugaron. Ismét az agár és a nyul lett ott urrá, s versenyt nyargalnak a hideg őszi széllel. A régi híres agárversenyek is újra föltámadnak. Így október 29-én a szatmármegyei agársz egyesület Mátészalkán, a bács-bodrogmegyei pedig november 3-án tartja versenyét.

Nagy érdeklődéssel fordul a nemzet a boldog menyasszony, Erzsébet főhercegnő felé. Ezen tisztán szívbeli vonzódáson alapuló frigy szinte lehetetlennek látszott és szerelme majdnem beteggá tette a főhercegnőt. Miután a dolog azonban a király tudomására jutott, a jóságos nagyapa szeretettel és tapintattal intézte el a kedvenc unoka ügyét. A vőlegény Windisch-Grätz Ottó herceg tíz évvel idősebb a fenséges menyasszonynál és másodszülött fia Windisch-Grätz Ernő hercegnek. Az uralkodó családdal egyenrangú familia nemessége 1242-ből származik, tehát a tatárjárás idejéből, mikor a Habsburgok svájci grófok voltak; Dél-Stíryában voltak otthonosak, de főrangra csak később tettek szert. 551-ben lettek bárók, 1804-ben bírói hercegek. A magyar indigenatust 1855-ben kapták.

A főrangúság nagy részét Cécében tartják most a lóversenyek, a melyeknek ha hűvös is, de elég szép őszi idő kedvez.

Ma nyílt meg az országgyűlés, a mely az udvart is körünkbe hozza. A király már ez idő szerint is Gödöllőn van, s naponta tesz vadász kirándulásokat Ottó, és Leopold bajor hercegekkel. A sárguló pagonyban zörög a narasz, hullanak a levelek és eszünkbe juttatják azokat a régi fényes napokat, a melyeknek Gödöllő egykor színhelye volt.

Több főúri kastélyban szintén nagyobb szabású vadászatokra készülnek. Így gróf Andrássy Gézánál Betlérén, a hol a szokásos évi medve-vadászatok rendszeren az ország színeit járják gyűjtik össze.

Egy másik érdekes vadásztársaság már együtt van Gömörben. Elsőnek a házigazda érkezett Koburg Fülöp herceg, később jöttek Koburg Agost herceg és Keresztély schleswig-holsteini herceg, Günther herceg és Dora hercegné kíséretében. A fejedelmi vendégek a festői szépségű Garamon vadásznak.

Megnyílt az agancs-kiállítás, a mely úgy gazdagsága, mint változatosságával meglep. Szép a modern lakás kiállítása, a hol csak pénz legyen, olyan remekül berendezkedhet bárki, akár csak a párisi Beaux Arts-nál tenné meg a megrendeléseket. Persze pénz kell hozzá, de az mindegyikre kell és nélküle komisz és semmit sem ér az élet.

SPORT.

+ Az Athletikai Club közgyűlése. Az Aradi Athletikai Club e hó 29-én, kedden délután 6 órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a Millennium-vendéglő külön termében. Az elnökség az összes tagok megjelenését ezúton is kéri.

Egy egyetemi tanár tragédiája.

(Egyetemi tanár, korrektor, koldus.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 26.

Szomorú véget ért egy gráci egyetemi tanár pályája. Az egykor hírneves tanárt idegbaj lepte meg, mely miatt ott kellett hagynia állását. Utóbb Budapestre került és itt egy nyomdában korrektor-nak alkalmazták. Idegbaja miatt azonban innen is elbocsátották, úgy, hogy kenyér nélkül bolyongott a fővárosban.

Az esetről a következőket jelenti tudósítónk:

Ma délután, mikor az Andrássy-ut korzóközönsége szokott sétáját végezte, az Andrássy-ut és a Váci-körut sarkán egy rongyos ruházatu ember didergett. Kopott, lyukas kabát, rongyos cipő és színehagyott fakókalap és nadrág volt rajta.

A rongyos ruhájú ember félénk alázattal tartotta kalapját a járókelők elé, remélve, hogy a sétáló közönség soraiban akad valaki, aki néhány fillért dob az elébe nyújtott kalapba. Szűken hullott az aprópénz, alig vették észre a rongyos ruhájú embert.

Egyszer aztán a földalatti villamos lejárójának tájékán hirtelen nagy csoportosulás támadt. A rongyos ruhájú ember ájultan hevert a földön. A legközelebbi rendőrszem azonnal befutott a szomszédságban levő takarékpénztárba, a honnan a mentőkért telefonált.

A mentő-kocsi csakhamar meg is érkezett. Főlrakták az illetőt a kocsira és miután utközben, a kocsi belsejében magához tért az elájult koldus, a kocsiban ülő ápoló a kocsitelefonon keresztül avizálta a kocsist, hogy a rendőrségre hajtson. A rendőrségen aztán az ügyeletes rendőrtiszt kihallgatta az ütött-kopott embert.

A koldus elmondta, hogy Kordesch Albert dr.-nak hívják, s a gráci egyetemen rendes tanár volt, még csak néhány évvel ezelőtt. Minthogy természete amugy sem

volt valami flegmatikus, az idegölő tanítás végkép tönkretette kedélyét.

Minden csekély dologért fölforrt benne a vér s baja utóbb oly komoly jelleget öltött, hogy néha idegrohamok vették elő, melyek hatása alatt cselekvése nem volt öntudatos. Mikor ezek az idegrohamok ismétlődtek, az osztrák kultuszminister fölmentette tanári állásától, *anélkül, hogy nyugdíjat kapott volna.*

Mikor ilyen formán állás és kenyér nélkül maradt, Budapestre jött.

Allás után nézett. Tanítani akart, rosszabb tanulókat privát uton előkészíteni a vizsgákra. A mi aprópénze volt, azt apróhirdetésekre költötte, de nem volt foganatja. Végül egy budapesti nyomdában korrektor-nak alkalmazták. Előbbi betegsége azonban itt sem hagyta el. Idegbaja kitört rajta és a miatt ezt az állását is elvesztette. Feleségével, aki vele jött, a Holló-utca egyik bérházában, egy kis szűk konyhában laktak. Utóbb aztán koldulástól élt.

A szerencsétlen tanár sorsa mélyen megindított mindenkit, a ki arról értesült.

A szerb udvar pikantériái.

(A csoda asszony és a királyné rokonai.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 26

Kevés asszony van a földön, aki abban a korban mint Draga királyné, oly nagyon szeretne anyává lenni.

Három hét óta Belgrádban egy titokzatos asszony tartózkodik. Az asszony távol keletről érkezett s a királyi palota közvetlen közelében vett lakást. Megérkezésétől a lapok, a prefektus intézkedése folytán, nem vettek tudomást.

A titokzatos keleti nő nappal nem hagyja el lakását, csakis akkor, midőn már sötétedni kezd, veszi magára felöltőjét, s megy át a királyi palotába, honnan csak késő este tér vissza.

Az asszony Dr. Ziebold F. Mária orosz zsidónő, ki a szerb-török háborúban is aktív részt vett. A háború után Szerbiából kiutasították s azóta Konstantinápolyban tartózkodik. Foglalkozása az, hogy olyan nőket a kik anyává szeretnének lenni, valami tikos szer segítségével erre elősegít, természetesen ezzel szép summa pénzt keres.

Miután az Obrenovics-Lunyevics családnál a trónörökös sokáig várat magára most ők is Dr. Ziebold asszonyt hívták segítségül.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Berliner Lokalanzeiger belgrádi levelezője ugyancsak különös leleplezésekkel áll elő. Leleplezései Draga királyné családjára vonatkoznak.

Először is bemutatja a királyné familiájának két tagját, Lunyevics Nikodém hadnagyot, akit leendő szerb trónörökösnek is emlegettek, és az öcscsét, Petrovics hadnagyot, aki alig tízenkilenc tavaszt ért meg. A két reményteljes ifju állítólag tulságosan emelkedett hangulatban egy belgrádi kávéházban felebbvaló katonatisztek jelenlétében nekilátott *ingujiban* billiárdozni. Egy kapitány, aki ott volt, figyelmeztette őket, hogy ez nem illik. Felelet helyett — mint azt már említettük — egy sörös palackot kapott a mellére úgy, hogy két jobb oldali bordája eltört. Erre azok a tisztok, akik ott voltak, felugrottak és hir szerint, úgy elbántak Lunyevicsa Nikodém hadnagy ural, hogy a jobblába nagyujja a csataterén maradt.

A két tiszt viselt dolgairól még egyéb hírek is keringenek a szerb fővárosban. A belgrádi nemzeti bankhoz egy *százenyolcvanezer*

frankos váltót nyújtottak be leszámítás céljából. A bank tanácsa nem fogadta el a váltót, mert megtudta, hogy az ifjak teljesen vagyonatlanok. Ez a konakban, mint mondják, rossz vért szült és azóta a bank alkormányzójának van mit tennie.

A két ifju azonban más uton jutott pénzforráshoz. Draga királyné kivitte, hogy a király civilistájából havonként kétezer frank zsebpénzt kapnak. Ép ekkora járadékot kap Petrovicsné, a királyné férjes nővére, aki egy „közönséges bankár” felesége volt, de mióta a testvére királyné, férjétől elváltan él. A királyné két húgának hozományára is erősen „takarékoskodnak” a konakban. Draga királyné egy bizalmas barátja negyvenezer frank hozományt kapott.

Belgrádoan azt hiszik, hogy a királyné családjára csakhamar felemészti a civilistát. Így ír a Berliner Lokalanzeiger szerbiai levelezője, de hírei természetesen megerősítésre, vagy cáfolatra szorulnak.

A soproni válság.

(Ujabb letartóztatás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

A soproni bankbukás dolgában folyó vizsgálat napról-napra új meglepetéseket hoz. A mai hírek között legfeltűnőbb a bank volt igazgató-elnökének, a nagybeteg Russ-nak vizsgálati fogságba helyezése.

A vas megyei elektromos társaság hamisított részvényei dolgában ma a következőket jelentik: Az összesen 700.000 korona értékű hamisítványokból lefoglaltak 30 darabot a soproni takarékpénztárnál, 170 darabot Sándorffy Emilia urhölgnél és 50 darabot a soproni vízvezetési társaságnál. A kötvényekből 350 darab készült, 700.000 korona névértékben, ebből a Sopronban elhelyezett s az ügyészség által elkobozott 250 darabon kívül tehát még 100 darab van, melyet később az építőbank egyik vasszekrényében találtak meg.

A soproni vízvezetési részvénytársasághoz így került az 50 darab kötvény: Schladerer egy napon megjelent Schneider Mártonnál, a vízvezetési társaság elnökénél és pár napi használatra kérte tőle a társaság tulajdonát képező 60.000 korona értékű valódi értékpapírokat és a hamisított elsőbbségi kötvényekben kettős összegű biztosítékot ajánlott. Schneider, ki nem tudta, hogy a papírok hamisítva vannak, erre állt. Schneider rokonai a vízvezetési társaságnak biztosítékot nyújtottak és így a társaság nem kérte Schneider megbüntetését.

A hamisítást dr. Guoth Kálmán, a vas megyei elektromos társaság képviselője ismerte fel arról, hogy a valódi eredeti kötvények 1000 forintra vannak kiállítva, míg a hamisítványok 2000 koronára szólnak és nyomásuk s kiállításuk lényegesen különbözik az előbbtől. Miután a hamisítványok a Romwalter Alfréd cégnyomását viselik, dr. Guoth rögtön a nevezett céghez fordult felvilágosításért.

A cég könyveiből azonnal kimutatta, hogy Schladerer Alfréd az elsőbbségi kötvény blankettájából 1900. november 20-án a Vasvármegyei Villamos részvénytársaság részére 350 darabot rendelt, melyeket november 30-án aláírás nélkül szállított a cég az építőbankba, ahol az összes tisztviselő előtt történt meg az átadás, illetőleg az átvétel, és december 1-én száldírozott számlára 185 koronát fizetett érték a bank pénztára. Dr. Guoth kontatálta, hogy a hamisított kötvényen az aláírásokat kézírással — meglehetősen rosszul — utánozták. Minden skrupulus nélkül feltehető, hogy ez a hamisítás is

Schladerer kezeműve. A hamisított kötvényeket Schladerer részint eladatta, részint elzalogosította.

A Romwalter Alfréd cég főnöke ma délután 5 órakor, amikor az esetről tudomást vett, rögtön Fischer Imre kir. ügyészhez ment, hogy az üzleti rendelést, illetőleg annak a teljesítését a könyveiben kimutatható adatok alapján tudomására hozza. Fischer kir. ügyész a bejelentést tudomásul vette. Mikor Schladerer ezeket a nyomtatványokat megrendelte, beszélgetés közben megemlítette Romwalter cégfőnöknek, hogy a régi, 1000 forintra szóló kötvényeket bevonják és helyettük új, 2000 koronás kötvényeket adnak ki.

Élő Ferenc vizsgálóbíró ma Russ János fűszerkereskedőt, a bukott bank igazgatóságának elnökét hallgatta ki. E célból Russ lakására ment, mert nevezett fekvő beteg. A kihallgatás után a vizsgálóbíró elrendelte Russnak vizsgálati fogságba helyezését, minek céljából börtönöri rendelték a lakásán hagyott beteg mellé. Dr. Berényi Pál és Fábian Henrik szakértők nyilatkozata szerint most már kétségtelen, hogy Schladerer az utóbbi időkben befolyt nagy összegeket mind kifizette: kétségtelen tehát, hogy pénzt nem tett félre.

A bank és a város összeköttetésének megvizsgálására kiküldött két miniszteri hivatalnok, dr. Hartel miniszteri titkár és Wunda számtanácsos átvizsgálták a város pénztárait. Este a pénztárakat lepecsételték és melléjük katonai őrszemet állítottak.

Ma délelőtt dr. Winkler tömegmondnok javaslatára a csődbíróság megalakította az ideiglenes hitelező-választmányt. Tagjai lettek Sándorffy Emilia urnő képviselőben dr. Müller Ottó, a gróf Széchenyi-család képviselőben dr. Lagler Alfréd, Nelky József ügyvéd a saját maga és Kund Frigyes városi ügyész a város képviselőben. Ez a választmány a felszámoló tárgyalásig fog működni.

Holnapra várják a Lenck-cég csődmegnyitási kérvényét. A Lenck-család elhatározta, hogy még egyszer megkínálja egyezkedéssel a soproni takarékpénztárt. És utóbbi határozatától függ, elrendelik-e a Lenck-féle hagyaték ellen a csődöt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi korcsolyázó-egylet október hó 27-én, vasárnap d. e. fél 12 órakor, a kaszinó egylet helyiségében (Andrássy-tér, Hermann-féle ház) tartja évi rendes évi közgyűlését.

(*) A filharmonia egyesület közgyűlését nem f. hó 27-én, hanem november hó 8-án fogja délután 8 órakor a polgári fiúiskola dísztermében megtartani. Az elnökség.

(*) Dalos-egyesület Gyorokon. A gyoroki iparos olvasóköri, amely mindössze csak egy pár hónap óta áll fenn, elhatározta, hogy tagjaiból dalos-egyesületet alakít. Az énekesek karmestere Bezik Albert róm. kath. tanító. A dalosok a napokban megkezdik a működésüket.

(*) A Testvériség-asztaltársaság vasárnap délután 5 órakor Szabó Pista vendéglőjében (Kelemen-tér) rendkívüli közgyűlést tart melyre a tagokat pontos megjelenésre kéri az elnökség.

(*) A vándor-iparos társaság holnap vasárnap d. u. 5 órakor a Wászi-féle (Vörös ökör) vendéglőben tartja összejövetelét, melyre a régi és új tagokat tisztelettel meghívja Berán Antal elnök.

(*) Új hitelegylet Aradon. Az aradi alkalmazottak takarékb-, segély- és hitelegylete mint szövetség november hó 10-én délután 8 órakor a városháza földszinti dísztermében alakuló közgyűlést tart, melyre az aláírókat és a vendégeket meghívja a szervező-bizottság elnöke. A gyűlés tárgyai a következők: 1. Az alapszabályok jóváhagyása. Az ideiglenes tisztikar megválasztása. 2. Indítványok.

Roberts lord — gaz család.

(Angol lap a híres hadvezérről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

Ha az angol-bur háboruban tájékozódni akarunk s Dél-Afrika harcmezéjére függesztjük tekintetünket, többnyire csak homályosan látunk, a háboru véres panorámájának valószínűsége eltakarják azok a táviratok, a melyeket szemfényvesztésre Anglia tart elénk. De menten világossá válik az egész hadjárat állása s az óriási angol hadsereg tehetetlen vergődése előttünk, ha a háboru másik fókuszára, Londonra fordítjuk tekintetünket.

A mi Londonban most történik, a mit az angol nemzet tábornokaival odahaza művel, azt csak kétségbeesésében teszi az a nép, a melynek vesztett hadjárat dicstelenségét kell megtorolni hadvezéreinek, a kiktől a hősi diadalt várta. Hogy Buller, az egykor ünnepezt angol tábornok mekkorát pottyant dicsősége ugorkafájáról az egész angol nemzet bosszuvágyának kielégítésére, már megirtuk. És egy mai londoni távirat azt jelenti, hogy a haragvó közvélemény nem elégszik meg Buller elejtésével, hanem bojkottot indít valamenyi angol hadvezér ellen, a ki Dél-Afrikában huzta ki kardját.

Buller után sorra kerül most a nagy, az imádott Roberts. Ő követte a hadvezetésben is Bullert, ő sem végzett többet, mint Buller, kövesse mos a bukásban is elődjét. Féktelen háborgással támadnak ellene s harci csillaga sincs messze a hirtelen lehullástól. Hogy miként gondolkozik soká kényeztetett Bob-járól most London polgársága, élénken elárulja az a közlemény, a mely a New-Age-ban, egy különben szigorúan konzervatív s nagyon elterjedt néplapban jelent meg. Ez olvasható az újságban:

Ebben a háboruban sok dolog történt, a mi iszonyattal töltötte el az emberiséget. E dolgok közt van Roberts lord brutális szemtelensége. Egy évvel ezelőtt arról biztosított bennünket, hogy vége van a háborúnak. December 10-én Fokvárosban ezt mondta: Isten az ő bölcsességében megáldotta Angolországot e háboruban és fegyvereit győzelemre segítette. Hallatlan hazugság volt ez, a melyet a grófi címmel, nagy rendjellel és százezer font sterlinggel jutalmaztak meg. És a mióta Roberts lord kijelentette, hogy a háborúnak vége van, azóta Afrikában egyre rosszabb a helyzet. Ha est a gaz családot el lehetne csipni, vissza kellene adnia a kincstár számára a százezer font sterlinget és magát a hadügyi hivatalban kellene eltemetni. De ő jól tudja, hogy ebből nem lesz semmi.

Jóllehet olyan szerencsétlenség látogatta meg országunkat — folytatja az említett újság — a minőre történetünk nem tud példát, Roberts az országban utazgat, kiállítás nyit meg, emlékszobrot leplez le. Azt hittük, hogy legalább a királynő halálát nem fogja a maga számára kizsákmányolni. (Roberts a minap egy helyen leleplezte Viktória királynő arcképét.) A mikor a királynő tele volt bizalmatlansággal, mert miniszterei hazudtak neki, Robertset magához hívatta és megkérdezte, mi az igazság a háborúról. Senki sem tudja, mit mesélt a tábornagy elbeszélésének következménye a királynő halála volt. Roberts lord elég vakmerő volt ahhoz, hogy ezt a rettenetes dolgot emlékeztetünkbe idézze. Ekkora arcátlanságra nem tudunk példát.

Igy irnak ma Roberts lordról. Elvesztette egyetlen fiát s elveszti most vénségére kardja

dicsőségét is a szerencsétlen bur-háboruban. Utána pedig következik majd a vámpir-lelkű *Kitchener*, a kit alig várnak már haza, hogy megtépázzák korábban szerzett babérait. Mert Anglia porba ejti leghíresebb hadvezéreit, inkább ezt cselekszi, de nem enged s a háborút folytatja rogyásig.

Csattanóul ide illesztünk egy ma érkezett londoni sürgönyt, a mely *Chamberlain* nagyképűsködését a következőképp festi:

Mai beszédében *Chamberlain* a dél-afrikai háborúról beszélve, kijelentette, hogy a kormánynak soha sem volt szándéka, hogy offenzívába lépjen. Meg akarta erősíteni a Fokgyarmatban levő csapatokat és azután folytatni akarta a tárgyalásokat; a burok azonban ultimátumot küldtek és megkezdték az ellenségeskedéseket. Azok a feltételek, melyeket a buroknak ajánlottak, kedvezőbbek voltak, mint a milyeneket valaha ajánlottak legyőzött ellenségnek. Minthogy ezeket a feltételeket visszautasították, *szükséges a háborút végig harcolni.*

Csodálattal adózik a burok szívósságának, de Angliának ezzel hasonló határozottságot kell szembeállítania. A burok annyi függetlenséget követelnek, mint a mennyivel a háboru előtt bírtak. Ezek oly feltételek, a melyeknek elfogadása össze nem egyeztethető becsületünkkel. Azt hiszi, hogy elérkezett az ideje a *legenergiusabb intézkedéseknek*, hogy a lázadókat a guerrilla-bandákat legyőzzék. Mindarra, a mit e részben teszünk, precedens eseteket találunk ama nemzetek tetteiben, a melyek most elítélik ami barbárságunkat és kegyetlenségüket. A kormány nem fog habozni, hogy új áldozatokat követeljen az országtól, ha szükséges lesz. A szónok végül kijelenti, hogy a katonai helyzet nem ad okot aggodalomra.

Ugron Gábor takarékpénztári bajai.

(Három bank a csőd szélén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 26.

Mig a soproni építő- és földhitelbank bukásáról hasábos tudósításokat hoznak a lapok, a székeludvarhelyi „*Székeleyegyleti Takarékpénztár*” válságáról teljesen hallgatnak, pedig a soproni bank bukása korántsem bénította meg annyira annak az amugy is vagyonos vidéknek gazdasági fejlődését, mint a mennyire messze kiható Udvarhelyvármegye felette szegény népére a székeleyegyleti takarékpénztár csődje.

Ezt a takarékpénztárt ezelőtt 25 évvel alapította *Ugron Gábor* s ő alapította a később virágzó főintézetnek *székeleykeresztúri és parajdi* fiókjait is. Most mind a három intézet a csőd szélén áll s ez által Udvarhelyvármegye lakossága, ha csak valami uton segély nem érkezik, koldusbotra jut.

A csőd oka, az intézet igazgatóságának gondatlansága és az, hogy minden szakértelem híjával vállalkoztak olyan feladatok végzésére, a melyekre egyáltalában nem hivatottak. A takarékpénztár vagyoni helyzete az intézet igazgatóságának gondatlansága folytán teljesen megrendült.

Az utolsó mérlegben vagyonnak kitüntetett 2.100.000 koronát tevő összegből, tárgyilagossággal véve alapul, 800 ezer korona leesik úgy, hogy az 1.600.000 korona pozitív vagyonnól kellene 2.033.000 korona követelést kiegyenlíteni s így a betétesek vagyonuk 40 százalékát veszítik. A hiányt az igazgatóság *Ugron Gábor* nak adta ki kölcsön s *Ugron* vagyona nem fedezi az összeget, mert előlegesen más bankoknál már meg van terhelve.

A részvényesek a napokban közgyűlést tartottak s ezen a közgyűlésen elhatározták a felszámolást. A kir. törvényszék azonban a bejelentést nem vette tudomásul, mert a közgyűlés nem volt szabályszerűen összehívva. A takarékpénztár a törvényszék végzését megfelelőbbézte a táblához, egy n pedig új közgyűlést hívott össze november 17-ikére.

A igazgatóság természetesen most mossa kezeit, a tagok közül egyik sem akar hibás lenni s szélében hangoztatják, hogy a csődöt kerülni kell, mert ez az intézet és a betevők érdeke.

Persze békés leszámolás esetében csak a szegény betevők és részvényesek károsodnának, míg az igazgatóság a vagyoni felelősség alól kibujnák.

Ezt pedig nem szabad engedni, mert az igazgatóság tagjai: *Gönczi Lajos*, *Embery Árpád* r. kath. gimn. tanár, *Kovács Dániel*, *Olasz Gyula* tanárok és a többi, valamennyien gazdag emberek s hogy elsősorban vagyoniilag ők volnának felelősségre vonandók, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy még f. évi április hóban a részvényesek megtévesztésére 16 százalék osztalékot fizetett ki s az intézet szeptember végével csődbe jutott.

Sok szabálytalanság történt és történik azáltal is, hogy az igazgatósághoz közel álló egyének és testületek, noha az intézet, már május óta fizetéképtelen, a többi betevők rovására mind az utolsó napokig hiánytalanul kikapták betéteiket.

Ugron Gábor a számára kiutalt *horribilis kölcsönért kamatokat sem fizetett.* Az összeg egy kis töredékének részéről való visszatérítése, nemcsak az ő teljes anyagi bukását fogja maga után vonni, hanem pártja néhány előkelő tagjának, mint érdekelteknek, csődbe jutását is eredményezi.

A takarékpénztár tragédiájánál egyébként legszomorubb lesz a még csak most következő csattanó. Az intézet ugyanis, mihelyt felszámolása végleges lesz, azonnal felmondja körülbelül egy millió koronára tehető kintlevő követeléseit. A határidőt természetesen nagyon rövidre szabják s így egész Udvarhelymegye gazdasági életébe be fog ütni a krach. Egy csomó szegény ember, családok mennek végkép tönkre, ha majd a silány évi termés és elrémítően pangó pénzvisszonyok koronájaként behajtják rajtuk a tőkét.

Megdöbbenően szomorú perspektíva. Egy székel megye elzúllott lakóinak nagyrésze földönfutóvá tevődött...

HIREK.

Meghalt egy ujságíró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 26.

Az aradi hírlapíróknak halottjuk van: *Gily Ede*, az *Aradi Közlöny*-nek egykoron volt segédszerkesztője meghalt.

Gily aradi származású, fiatalon lépett a hírlapírói pályára s lapunknál dolgozott legelső ízben. Tehetséges, buzgó és lelkiismeretes munkás volt, aki hivatására szentelte egész erejét. Csakhamar segédszerkesztő lett s e minőségben vált meg lapunktól.

Később elment — világot próbálni. Székesfehérvárott, Debrecenben, majd Nyíregyházán és Kassán működött mint szerkesztő. Nincs oly vidéki lap, amely néhány tárcát ne közölt volna az ő tollából. Tárcái két önálló kötetben is megjelentek.

Az ujságírói pályára azonban nem volt az ő szervezetének való. A gyors, a lázas és izgalmas munka megőrölte energiáját, megtámadta

egészségét s a betegség kiűtötte kezéből a tollat. Rajongó szeretettel ragaszkodott pedig hozzá, ámde hiába.

Betegén, szellemi munkára tehetetlenül jött vissza Aradra s a megyei köz-kórházba került. Evekig feküdt itt a fölgögyulás reményében, de hiába remélt. Ma délből kiszenvedett, özvegy édes anyja karjai között.

Haláláról az aradi hírlapírók a következő gyászjelentést adták ki:

Az aradi hírlapírók igaz gyászszal tudatják, hogy szeretett kartársuk: *Ij. Gily Ede* e hó 26-án délből, harminc éves korában meghalt. Holtteste e hó 28-án, hétfőn délután három órakor fog az aradmegyei köz-kórház udvarában beszenteltetni, s ezután az aradi róm. kath. sírkertben temetik el.

Az aradi ujságírók híven megőrzik a szorgalmas és tehetséges kartárs, a becsületes és hű barát emlékét.

Aradon, 1901. október 26-án.

Temetése hétfőn délután három órakor lesz a megyei köz-kórház udvarából, ahol egyik kartárs fog fölötte bucsuztató beszédet mondani.

Engedelmet kérek!

— Öngyilkosság a Salacz-utcában. —

Arad, október 26.

Landau Samu cipésznek a Salacz-utca 1. számú házában levő üzlethelyiségében ma az esti órákban borzalmas öngyilkosság történt. Egy 42 éves cipészsegéd a gazdája és ennek felesége előtt zsebkésével átvágta a nyakát. Az öngyilkos embert félholtan szállították be a kórházba, a ho azóta — mert állapots felette veszélyes volt — talán meg is halt.

Az öngyilkosság részletei a következők:

Schwarz Hermann izraelita vallású, 41 éves cipészsegéd ma délután 5 órakor gazdájának, *Landau Samu* nak és *Landauné* nak társaságában dolgozgatott vig beszélgetés közben a Salacz-utca 1. szám alatt levő cipész-boltban.

A legélénkebb diskuzust *Schwarz* egyszer csak megakasztotta, közbeszólván:

— Engedelmet kérek egy percre...

A következő pillanatban *Schwarz* elővette kitélesített zsebkését s nyakát körülbelül a feléig átvágta. *Schwarz* rögtön leesett a székről s a szoba padlóján elterült, miközben nyakából ömlött a vér.

Tisch Mór dr. és *Leitner Ernő* dr. orvosok, a kiknek még *Brück Gyula* dr. is segédkezett, bevarták az erősen vérző sebet s *Rimanóczy* rendőrtiszt mentőkocsin a kórházba szállítottatta az öngyilkost.

Schwarz olyan erős és mély vágást tett a nyakán, a géget is átvágta, hogy életben maradása nem valószínű. Öngyilkosságának okát, miután beszélni nem tudott s így kihallgatható nem volt, nem tudják. Huszonegy év óta dolgozik *Landau* műhelyében s iszákos természete dacára jó munkás volt. Egy hét óta azonban folyton lumpolt s öngyilkosságát is borközi állapotban követte el. Családja nincs.

— **A Darányi-szobor leleplezése.** Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Darányi-szobor ünnepélyes leleplezése a Baros-parkban, ha szép idő lesz. Esős időben az egész ünnepélyt a városháza dísztermében tartják meg. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. Gyülekezés délelőtt fél 11 órakor a városháza dísztermében.
2. Ünnepélyes felvonulás a szobor elé *Műlek Lajos* dr. elnök vezetése alatt.
3. A tanítóképző-intézet daikörének előadása.
4. Elnöki megnyitó beszéd, tartja *Műlek Lajos* dr.
5. A szobor leleplezése, a koszorúk elhelyezése.

6. Az aradi dalegylet előadása.

7. Emlékbeszéd, tartja Vas Sándor dr.

8. A waggongyári dalkör előadása.

9. Elnöki záro szavak. A szobor átadása a város közönségének.

A jótékony nő-egyletek Urbán Ivánné vezetésével szintén megjelennek a szoborleplezési ünnepélyen és koszorukat helyeznek a szoborra. Az aradi virágkereskedők kirakataiban már napok óta láthatók azok a díszes koszorúk, melyeket a város közönsége, továbbá különféle egyesületek és testületek fognak a szoborra helyezni.

— **A kisjenői mandátum megtámadása.** Megirtuk, hogy a kisjenői függetlenségi érzelmi választók, László Zoárd dr. hívei, petícióval készülnek megtámadni a kisjenői kerületben folyó választást. Nagy Sándor dr. aradi ügyvéd a kérvényező jogi képviselője ma Kisjenőn tartózkodott, hol *Kivilezku* Gyula kir. közjegyző előtt a petíció aláírásait hitelesíteti. A 3000 korona biztosítékot a mandátum megtámadói már deponáltak. Nagy Sándor dr. holnap utazik Budapestre a petíció benyújtása végett. *Bánhidny* Antal báró hívei a kisjenői választás tisztasága folytán semmi eredményt sem várnak a petícióval, a függetlenségi párt tagjai ellenben erősen bíznak annak sikerében.

— **A Polgári Takarékpénztár közgyűlése.** A holnapi nap jelentős fordulópont lesz a felszámolás alatt álló aradi polgári takarékpénztár életében. A felszámoló- és felügyelő-bizottságok jelentéseivel szemben két érdekes javaslatot fog tárgyalni a közgyűlés. Az egyiket, amely a pénztár *reaktiválására* vonatkozik, *Szathmáry* Mihály és társai, a másikat pedig, amely a takarékpénztár ellen a *csőd* elrendelését forcirozza, a *Stollék* társasága nevében *Pop C.* István dr. ügyvéd adta be; ugyanő fogja képviselni a közgyűlésen *Stoll Károly*, *Dengi Lajos* és *Waldner Dávid* részvényeseket, a csőd-indítvány benyújtóit. A két javaslat sorsáról már most meg lehet mondani, hogy el van döntve. Olyan indítványt ugyanis, amely a csőd utján a takarékpénztár tökéletes és teljes elzülését vonja maga után, a közgyűlés semmi körülmények között pártolni nem fog. A felszámoló- és felügyelő-bizottság ma este értekezletet tartott, melyen a holnapi közgyűlésen előkerülő tárgyakat készítette elő. A közgyűlés, melyet a kereskedők köre helyiségében tartanak meg, délelőtt fél 10 órakor kezdődik.

— **Válság az osztrák kabinetben.** Napok óta beszélnek és irnak az osztrák kabinet válságáról. Ezeknek a válsághireknek, úgy látszik, volt valami alapja, mert *Rezek* cseh miniszter ma beadta lemondását. Hogy evvel elsimultak-e a válság hullámai, nem tudjuk. *Körber* Ernő dr. osztrák miniszterelnököt ma délelőtt Gödöllőn a király hosszabb audiencián fogadta. Azután *Szell* miniszterelnökkel folytatott *Körber* tárgyalásokat. Az ő lemondásáról szóló hírek alaptalanok.

— **A megye közgyűlése.** Arad megye törvényhatósága e hó 28-án *hétfőn* reggel 9 órakor negyedévi rendes közgyűlést tartja meg *Urbán Iván* főispán elnöklése alatt. A közgyűlésnek a ma kiadott folytatólagos sorrendben foglaltakkal együtt *kétszázharminckilenc* pontja van.

— **Miniszteri kiküldött az Ipartestületben.** Köztudomású dolog, hogy az Ipartörvény revíziója már évek óta kidolgozás alatt áll a kereskedelmi miniszteriumban. Az utóbbi időben történt kormányválságok, kiegyezési tárgyalások, képviselőválasztás és sok más körülmény utján állott annak, hogy az Ipartörvény revíziója konkrét javaslat alakjában az ország-

gyűlés elé kerülhessen. Ezen hosszabb vajudást és az iparosoknak napról-napra fokozódó elégtelenségét maga a miniszter is megsokalta s így a körülmények kényszer hatása alatt azon elhatározás látszik érvényre jutni, hogy az Ipartörvények legfontosabb szakaszai novelláris uton és miniszteri rendelet útján, módosítsanak s a körülményekhez képest új intézkedések fogantossítsanak. Erre vall *Andor* Endre dr. miniszteri titkár kiküldetése is, ki több, nagyobb és kisebb Ipartestülethez közvetlen tapasztalatok gyűjtése céljából küldetett ki. *Aradra* tegnap érkezett s rögtön szaktanácskozmányra hívta össze az Ipartestület vezetőségét, kikkel hosszas és beható eszmecserét folytatott a reformokra vonatkozólag. Egy kétségtelenül bizonyos, hogy az új törvénytervezet az Ipartestületeknek sokkal nagyobb hatáskört fog biztosítani, míg a kontárok előtt erős korlátokat fog vonni. Az ülésen részt vett a kiküldöttön kívül *Edvi-Ilés* László kamarai m. titkár, *Berán* Antal testületi elnök, *Rosmanith* Albert és *Klein* Ignác alelnökök, *Kiss* Ferencz titkár.

— **Fővárosi lap az aradi képviselőkről.** Hogy az országgyűlés megnyitására a fővárosba sereglenek az új képviselők, egyik fővárosi napilap, a *B. N.*, mai számában cikket ír az új t. Ház képviselőiről. Ennek keretében megemlékezik három aradi képviselőről, ezeket írván róluk:

Feltűnően sok az új szabadelvűpártban a magas, vállas alak. Kimagaslik egy fejvel valamennyi közül *Salce* Gyula, az aradiak népszerű polgárnagya, aki hetven esztendejével olyan friss, olyan fiatalos, olyan mozgékony, hogy megszégyeníti nem egy pelyhesállu, blazirt kollegáját. Jó és tüzes szónok is különben és közigazgatási kérdésekben hamar lehet belőle kapacitás itt is, amint otthon már régóta az volt.

Együtt jön és távozik vele báró *Bánhidny* Antal, a ki szintén aradmegyei képviselő és szintén a magas emberek számát szaporítja. Egyébként ő is közigazgatási szakember: mágnás létére valamikor aradmegye főjegyzője volt.

Az aradiak között visszakerült a parlamentbe *Vásárhelyi* László is, aki a *Bánffy*-féle választáson mint nemzetipárti kibukott. Annak idején nemzeti párti létére megszavazta a kötelező polgári házasságot, és most, mint az aradmegyei gazdasági egyesület elnöke, példényképe az ckos és konoiliáns agráriusnak.

— **Erzsébet királyné ünnepe.** Elköltözött *Erzsébet* királyasszonyunk emlékére. *Wlassics* Gyula v. Ilés és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy árpádházi Szent Erzsébet névnapjának évfordulóján, november hó 19-ikén, minden iskolában gyászünnepet tartsanak. A rendelet szerint a jövő hó 19-edik napján és onnan kezdve évről-évre az ország összes iskoláiban megtartják a gyászünnepet, hogy elhunyt jószágos királyné emléke mindig az ifjuság szemé előtt legyen.

— **Ujabb petíció.** A kir. kuria iktatóhivatalába ma újabb petíció érkezett, a mely *Werner* Gyula magyar-igeni képviselő mandátumát támadja meg. A helyesen felszerelt kérvényt *Flescher* Mikola és társai nyújtották be *Dányi* Vilmos fővárosi ügyvéd által és az iktatóban 90. szám alatt könyvelték. A *Noss* Gyula dr. szepes-szombati képviselő ellen tegnap benyújtott petíciót *Kelemen* Mór bíró fogja referálni az e célra összeállított tanácsban.

— **Tenner Ignác jubileuma.** Az aradi Széchenyi-malom vezérigazgatója *Tenner* Ignác holnap, f. hó 27-én tölti be 25-ik szolgálati évét, mit barátai és tisztársai nagy ünnepséggel

készülnek megülni. A vállalatnak bel- és külföldön levő sokszámu kereskedelmi képviselői már nagy részben Aradra érkeztek, hogy részt vegyenek a jubileumi ünnepélyen, mely délelőtt 10 órakor az igazgatósági nagy ülésteremben veszi kezdetét és a Millenium éttermében tiszteletére rendezett banketten nyeri folytatását. *Tenner* Ignác 25 év előtt mint bevásárló kezdte működését az akkor messze környékben majdnem még egyedül fennállott ezen gőzmalomnál, majd később helyettesigazgató, végül mintegy tiz évvel ezelőtt vezérigazgatója lett e kiváló ipartelepünknek. Puritán jelleme, szeretetreméltó, kedves modora, kiváló szakértelme és lelkiismeretes ügyködése által csakhamar kivívta magának a közbecsülést, úgy igazgatóságának és tisztársainak baráti szeretetét. Örömmel üdvözljük őt a mai ünnepén és kívánjuk, hogy hathatós működését a társulat élén nagy sokáig érvényesíthesse.

— **A huszárkaszárnya átvétele.** A szegedi II. ker. honvédparancsnokság ma átiratilag közölte a várossal, hogy a *Fejérváry-kaszárnya* átvételére alakított bizottságba *Fajta* vezérőrnagyot és *Császár* Kristóf honvédségi főorvost küldte ki.

— **Temetők ünnepe.** Ősz derekán, amikor hosszú szájakban uszik a bikanyál a levegőben s elsárgult, száraz falevelet görget az októberi szél, a kertekben tépik utolsó virágjait a nyárnak. A sok színű krizantémot, a borostyánt koszoruba kötik s készülődnek a temetők ünnepe, amelyet első napján tartanak novembernek. A fényes kirakatok üvegei alatt koszorúk pompáznak. A temetőkben pedig egyengetik a bedőlt, megroskadt hantokat. Szomorú, bánatos emberek sokasága hazodik ki naponként a temetőbe, ahol rendezkednek. Halottak napján virágdiszben lesz a sok hant, amelyeken világot is gyujtanak. Es addig tart ez az ünnep, amíg az emberek elsíriák könyeiket, aztán kilobban a sok gyertya, s egy éven át ismét elhagyott, csendes lesz a temető.

— **A radnai főszolgabíró nyugdíjazása.** A hétfői megyegyűlés tárgysorozatába van felvéve *Csukay* Sandornak, a radnai járás főszolgabírájának kérvénye, a melyben a törvényhatóságtól nyugdíjaztatását kéri. A közgyűlés, tekintettel *Csukay* sok évi általános elismerésben részesített hivatali működésére, teljesíteni fogja a főszolgabíró kérését.

— **Elgázolt ezredesné.** Bécsben, a Getreide markton egy petroleumos kocsit elgázolta *Laufer* Gusztáv ezredes nejét, a ki budapesti születésű. Az elgázolt nő rögtön meghalt.

— **A csanádi főispánváltás.** Megirtuk, hogy *Lomovics* József főispán lemondását befejezett folognak tekintik s megyeszerte megindultak a kombinációk az új főispán személyére és a tisztikarban beállandó változásokra vonatkozólag. Általános a nézet, hogy a mostani alispánt, *Meskó* Sándor dr.-t nevezik ki főispánná, ki 25 év óta első tisztviselője a vármegyének. A megüresedő alispáni állás betöltésére nézve több kombináció van. Az egyik szerint *Návay* Lajos dr. főjegyző lesz az alispán, a másik szerint *Babó* Lajos, a kovácsnázi járás volt főszolgabírája s most a battonyai kerület országos képviselője. *Babó* megválasztása esetén *Návay* a battonyai kerület országos képviselője lenne. Hitelt érdemell a harmadik kombináció is, amely szerint alispán *Farkas* László, a megyei árvaszék érdemes elnöke lesz. Egy előléptetés természetesen nagy változásokat okoz a tisztikarban, annyira nagyot, hogy azt még most nem is lehet látni.

— **A váradi polgármester haldoklik.** Budapestről táviratozzák, hogy Nagyvárad beteg polgármestere, *Bulyovszky* József dr., akit tudvalevően a *Schwartz*-féle szanatóriumban ápolnak,

tegnap fölvette az utolsó kenetet. A boldogtalan polgármester végső órái sietve közelednek s most már orvosai is lemondtak minden reményről. Ma délből táviratilag hívták a beteghez lesújtott feleségét, aki azonnal a fővárosba utazott.

— **Makkai Zsigmond első beszéde.** *Makkai* Zsigmond, a gyorsan hirre vergődött ákosfalvai képviselő már megtartotta szűzbeszédét. Az ékes dikció ugyan nem a képviselőházban hangzott el, hanem csak a függetlenségi párt tegnap tartott ismerkedési estélyén, de így is elég érdekes arra, hogy leközljük szószerint. *Makkai* felköszöntőjében ezeket mondta:

— Igen tisztelt asztaltársaság! Megvallom önök előtt nyíltan, mikor léptem fel Marosvásárhelyen történt, hogy Kossuth Lajos szobrát leleplezték. Honfiúi érzésemet követve, én is elmentem az ünnepélyre. Ott láttam Kossuth Ferencet először, a mint összefogott kezekkel nézett a szoborra s azt mondta, hogy „atyám erősíts meg, hogy munkámat elvégezhessem.“ Mindig gondolkoztam azután, milyen munka lehet az, amit neki kell elvégeznie. Végre rájöttem, de rájöttem arra is, hogyan végezheti el. Hát kérem alásan úgy gondolkoztam, hogy csak akkor, ha lesznek neki támaszai. És én megesküdtöm, hogy ameddig élek, híven fogom lobogtatni az ő zászlóját. Hogy ezt tehessem, felléptem. A sikerben biztos voltam, mert Gálfalva, János-Szent-Gelice, Fiutata, Ilincfalva, Csiba-Szent-Miklós, sőt a szentgelicei falusi bíró, a Légrády komája is mellettem voltak. Kértem a magyarok istenét, hogy segítjen meg a választáson s úgy látszik nem kértem hiába. Esküt tettem a mi népünknek s ezt az esküt meg is fogom tartani. Azt hiszem, hogy az én megválasztásom kapu lesz, a melyen ezentúl többen is be fognak jutni, olyan emberek is, mint én a képviselőházba, de a kiknek szívében a hazának szeretete él. Ennek reményében üritem poharamat az urakra, éltesse az isten sokáig!

A talpraesett beszédet zajos éljenzés és taps követte.

— **Gyászemlékünnapély.** Istenben boldogult hatvani *Deutsch Bernát*, az izraelita árvaház bőkezű gyámoltója kegyeletes emlékének tiszteletére *hétfőn*, mint elhalálása évfordulóján este 5 órakor az *árvaházban* (Lujza-utca 1. sz.) gyászemlékünnapély tartatik.

— **Agrár-bank Ujaradon.** *Ujaradról* írja tudósítónk, hogy ott *agrar-bankot* akarnak létesíteni, melybe a földművelő osztályt vonják bele. A mozgalom élén *Györi A. dr.* ügyvéd áll.

— **Bélyegeken nem lehet fizetni.** A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel együtt rendeletet bocsátott ki tudvalevően, mely szerint bélyegeken történő befizetéseket többé nem fogad el. Ily értelmű rendeletet adott ki most az államvasutak igazgatósága is és egyben figyelmezteti az érdekelteket, hogy úgy arcképes igazolványok kiállításáért, valamint érvényességüket vesztett igazolványok érvényességének meghosszabbításáért teljesítendő, nem különben bárminéven nevezendő befizetéseket *csak készpénzben* vagy pedig a *póstatakarékpénztár útján* teljesítsék.

— **Sváb-e Herczeg Ferenc?** Egy budapesti lap tegnap egy stuttgarti lapnak azt a hírt regisztrálta, hogy *Herczeg Ferenc* fiatal korában darabot nyújtott be a stuttgarti udvari színházhoz és ugyanekkor *sváb* származására hivatkozott. Herczeg Ferenc ezt a hírt a következő levelében cáfolta meg:

Egy stuttgarti német lap azt írja rólam, hogy fiatal koromban, hivatkozva német érdelemre és sváb eredetemre, egy stuttgarti ismert költő és esztétikus közbenjárását kerestem, hogy adassa elő szindarabjaimat a stuttgarti udvari színházban. Az előttem ismeretlen stuttgarti lapnak ez az állítása elejétől végig hazug. Nem is sejtem, honnan vehette magát ilyen hír, mivel nekem soha semmiféle stutt-

garti költővel vagy esztétikussal nem akadt dolgom. Legelső drámáimról kísérletem a *Dolovai nábob leánya* volt, azt Paulay Ede egyenes felszólítására a Nemzeti Színház számára írtam. Soha egy lépést nem tettem, hogy valamelyik darabomat előadják a külföldön. Akik lefordították vagy előadták a színműveimet idegenben, azok mindig engem kerestek meg. Ami a stuttgarti lapban emlegetett *egykori német* érdelememmel illeti, arra vonatkozólag magyar közönség előtt nincs mit mondanom. A *sváb* származásom azonban egy kis etnografiai tévedésre vezethető vissza. Az én elődeim ugyanis Sziliziából erednek, ahonnan Mária Terézia korában emigráltak a Bánátba, alkalmasint azért, mivel nem akartak poroszokká lenni. Fiatal éveimben több német elbeszélést írtam. Az volt a vágyam, ami nem egy fiatal írónak: először „híres ember“ akartam lenni a külföldön, hogy aztán annál sikeresebben ostromolhaszam a magyar lapok tárcarovatát. Hogy nem lettem német íróvá, az nem a titokzatos stuttgarti költő és esztétikus érdeme, nem is az én bűnöm, hanem az egy százhatvan esztendő történelmi folyamatnak egyik igen szerény eredménye. *Herczeg Ferenc.*

— **Názasság.** *Kohn* Sámuel aradi kereskedő az aradi izraelita templomban ma délután esküdött hűséget *Riesz Margit*nak, *Riesz* Sámuel aradi kereskedő leányának.

— **Összetört szobor.** Elberfelden volt egy kutszobor a melynek egyik alakja meztelen nőt ábrázol. Az ultramontanok ezt erkölcsstelennek tartották s eltávolítása végett tegnap gyűlést hívtak össze. A gyűlés után eddig ismeretlen tettesek a szobrot *darabokra törték.*

— **Milyen lesz a téli divat.** Minden évben hihetetlen mennyiségű állatbőrt dolgoznak föl a párisi szücsök olyan izléssel és művészettel, mint ehhez csak a párisi szücsök értenek. A szücsipar ilyen fejlettsége mellett nagyon természetes, hogy a préme alkalmazása a párisi nagy szabóműhelyekben egyre terjed. Az idén minden képzelhető ruhát díszítenek prémmel. Utcai és béli, sőt házi ruhákat is látni már a nagyobb szabóműhelyekben, melyekre coboly, hermelin és egyéb drága prémekeket varrtak. A korcsolya és automobilsport ezenfölül a szép fényes jelmezeket még kedveltebbé tették. Nagyon divatosak lesznek a legközelebbi téli évadban hosszú köpenyek egyféle prémből, melyeken azonban ujjakra és gallérokra másfajta prémekeket varrnak, továbbá prémes bolero és rövid köpenyek pagodaujjakkal és lehajtott gallérral. Nagyon divatosak lesznek továbbá az ugynevezett „Croque“ karmantyuk, melyeknek hordóalakja van. A tailormade ruhákhoz coboly és rókabőrt fognak hordani. Egy csincilla köpenyen a bőrök függélyesen vannak a boleron elrendezve, a széles hajtókákon pedig keresztsávokban, miáltal az alak karosabbnak látszik. Egy hosszú hermelin béli belépőn shawlgallér van. Látni boleroakat fekete, fehér vagy kék bársonnyal vagy arany paszomántokkal díszítve. Nagyon eredeti egy hosszú empire köpeny cobolyal szegélyezett hermeline sáv jelzi. A drága prémes ruhákhoz jól illenek a most divatos masszív ékszerek, a hosszú ékköves láncok, gombok a köpenyen és csatok. Nagyon sok olyan ékszer lesz a most, melyek állatokhoz, halakhoz, madarakhoz, rovarokhoz stb. hasonlítanak. Gyűrűket minden ujjon hordanak. A divat annyira fényűző, hogy még az esernyőket is arannyal, ezüsttel és ékkövekkel díszítik.

— **A szerzetesek ellen.** *Madridból* táviratozzák: A kamarában *Sagasta* miniszterelnök egy kérdésre válaszolva kijelentette, hogy a kongregációk ellen kiadott rendelet célja, hogy a Franciaországból kiutasított kongregációknak Spanyolországba való bevándorlását megakadályozzák. Ezt a célt el is érték, mert 700 szerzetes közül, a kik a határon átkeltek *csak 52 maradt Spanyolországba.*

— **A szerb válaszfelirat.** *Belgrádból* jelenti a táviró: A skupstina többsége által elfogadott felirat első sorban elismeréssel adózik a királynak azért a kezdeményezésért és férfias határozottságért, a melylyel az országot a kínos és alkotmányellenes provizóriumtól kivezette. A király kezdése már azért is nagy jelentőségű, mert azt bizonyítja, hogy a koronának elhatározása végrehajtásában szabad keze volt, ezért

elvesztették a talajt lábaik alatt amaz elemek intrigái, melyek alkotmányellenes törekvéseit azzal az állítással leplezték, hogy a korona nem volt teljesen szabad, midőn az alkotmányreformokat végrehajtotta. A felirat konstatálja ezután, hogy az új alkotmánnyal egyidejűleg békülékenyebb szellem hatolt be a politikai életbe, mely szellem a kiváló politikai személyiségek közeledésében jut kifejezésre. A feliratnak a külpolitikára vonatkozó része megelégedéssel veszi tudomásul a trónbeszédnek az Oroszországgal, Ausztria-Magyarországgal és Montenegroval való viszonyra vonatkozó kijelentéseit. A felirat a királyi pár életével végződik.

— **Holdfogyatkozás.** Vasárnap e hónap 27-én, lesz az idei esztendő egyetlen holdfogyatkozása. Ez a holdfogyatkozás is azonban csak a csekélyebbrendűek közé tartozik; a hold elsötétülése csak részleges lesz. A holdfogyatkozás láthatóságának centruma a Philippini szigetekre esik, hol az elsötétülés éjjelkor következik be. A mi földretünkön a holdfogyatkozás ideje az alkonyi órákra esik, mikor a nap leáldozik és mikor a keleti oldalon fölkel a hold.

— **Halalozások.** *Csibesz* Mihályné élte 31-ik évében Ujaradon meghalt. Temetése hétfőn d. u. 4 órakor lesz. Egy másik gyászlap a 7 éves *Farkas* Zoltika halálát tudatja, kit vasárnap d. u. 4 órakor temetnek a pécskai-ut 6. számú házból.

— **Részeg sertések.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapelőtt este Szegedhez közel a szatymazi szőlőkben. *Halasi* Mihály odavaló gazdaember pálinkafőzéssel foglalkozik, s a környékbeli gazdaemberek a kipréselt bortörkölyt hozzá hordják kifőzés végett. Tegnapelőt délután éppen egy üst törköly kifőzését végezte be *Halasi* s a még meleg állapotban levő törkölyt kiöntötte az udvarba, a sertések vályujába. Nemsokára megérkeztek a csürhéről a sertések, mohó étvágygyal fogyasztották el a részükre kikészített törkölyt. A meleg törkölytől azután a sertések valóságosan megrészegedtek. A részeg állatok nekirontottak *Halasi* hároméves kis fiának, aki az udvaron játszott s a szegény gyermeket szétmarcangolták. *Halasiné*, aki a kertben dolgozott, a gyermek sivalkodására befutott az udvarra, de már későn volt. A kis gyermek még lélekedett, mikor anyja fölkapta, de pár perc alatt meghalt.

— **Párbaj.** *Fodor* Ferenc a Magyar Hírlap munkatársa és *Bródy* Ernő dr. ma délelőtt a fővárosban pisztolypárbajt vívtak. A párbajnál a felek sértetlenek maradtak. Az ok szóváltás.

— **Földrengés.** Szevárnica csehországi faluban nagy földrengés volt. A lakosokat az erős lökés kidobta ágyukból. Az éjjeli földrengés következtében oly nagy félelem vett erőt a lakosokon, hogy kiszaladtak a mezőre és reggelig nem mertek visszatérni házaikba.

— **Ovadéksikkasztás nagyban.** Az ovadéksikkasztás terén tagadhatatlanul legnagyobb rekordot érte el ifjú *Nagy* Károly, kit a budapesti rendőrség három nappal ezelőtt tartóztatt le. Eddig *67 ember tett feljelentést ellene.* Valamennyi szegény ember, a kik keservesen összekuporgatott filléreiket adták át a szélhámosnak. Az Eötvös-utca 28. számú házban volt az iroda, a mely a *„Hazai általános pénzügyi és kereskedelmi ügyvivőség“* hangzatos címet viselte. Ifjú *Nagy* Károly jó családból származott. Atyjának, a ki tekintélyes mézáros mester, a *Dávid-utca* 7. szám alatt háromemeletes háza van. *Nagy* már kétszer menekült meg a börtön el. Első ízben egy mezőgazdasági gépgyárban, a hol alkalmazásban állott, sikkasztott nagyobb összeget. Akkor édes atya fizette meg az el-sikkasztott összeget. Másodszor is, a mikor egy barátja pénzét sikkasztotta el, az atya mentette meg.

— **Az elnökgyilkos áldozatai.** *Czolgossz* a jövő héten történő kivégeztetése alkalmából egy new-yorki lap a következő érdekes részleteket beszéli el *Garfield* elnök gyilkosának, *Guissannak* a pöréről: Az elnökgyilkos védel-

mét senki sem akarta elvállalni és ekkor *Seoville*, Guitean sógora vállalkozott a hálátlan szerepre De nem volt benne köszönete. Felesége válopórt indított ellene, ügyvédi irodáját pedig mindenki elkerülte, úgy, hogy a szerencsétlen most a Far-West-ben mint koldus tengeti az életét. Scoville után *Charles Peed*, egy kezdő ügyvéd vállalta el a védelmet, mert azt hitte, hogy így egyszeriben híressé lesz. Azzá is lett, de vesztére; az állam nem fizetett neki tiszteletdíjat és a szerencsétlen ember, akit egy kliens sem akart többé fölkeresni, teljesen elzüllött. Balvégzet üldözött másokat is, akiknek a Guitean-póroon dolguk volt. Az ügyész, aki az eljárást Guitean ellen megindította, elvesztette a hivatalát. Az egyik rendőrt, aki Guiteanra ügyelt, meggyilkolták, a másik a legnagyobb nyomorban végezte életét. Az orvosok közül, akik Guiteant örültek nyilvánították, az egyiket egy örült paciense orvtámadással súlyosan megsebesítette; a másik elvesztette a vagyonát, a harmadik megőrült. Garfield egyik orvosa rövid idővel a merénylet után súlyosan megbetegedett. Guitean egyik bírāja is elvesztette a vagyonát. Az esküdtek közül, akik Guitean felett ítéletet mondtak, az egyik öngyilkossá lett, kettő megőrült, három csödbe jutott. Ilyen pusztulás járt a gyilkos nyomában. Távirat jelenti Newyorkból, hogy *Mac Kinley* gyilkosát október 29-én, kedden reggel hét órakor fogják villamossággal kivégezni. A kivégzési aktusra mindössze huszonhat névre szóló belépőjegyet adtak ki. Czolozhat, akivel ma reggel tudatták kivégzésének idejét, egészen nyugodtan és hidegen fogadta a hírt.

— **Jubiláló intézet.** Bécsből táviratozzák: A me eorológiai központi intézet 50 éves fenállása alkalmából *Rainer* főherceg, mint a tudományos akadémia gondnoka, továbbá *Suess* az akadémia elnöke és *Bartel* közoktatásügyi miniszter elnök meglátogatták az intézetet, a hol a budapesti, triezsi, szerajevói, belgrádi és kremsmüsteri obszervatóriumok igazgatója és a tudomány képviselői gyűltek egybe. A főherceget az intézet igazgatója fogadta. Az intézet beható megismerése után bemutatták az idegen vendégeket. Délután a tudományos akadémia jubileumi diszgyűlés volt a főherceg elnöklése alatt.

— **Ritkaságok detektívjei.** Londonban egész csomó ember van, a kinek az a foglalkozása, hogy elveszett műkincsek és elkallódott ritkaságok után kutat. Az egész napot antikváriusoknál, műkereskedőknél és zsidó boltjaiban töltik és olyan dolgok után kutatnak, aminek értékét a kereskedő nem ismerte fel. E foglalkozás persze nagy képzettséget és sok türelmet igényel, de azután, ha a szerencse kedvez, nagyon meg is jutalmazza az emberét. Így egy ilyen ritkaság-detektív: *Mr. Wallerstein*, a minap egy ószeres boltjában 10 shillingért vásárolt egy *Claude Lorrain*-képet, melynek az értéke 80—100.000 forint. Nagyon jövedelmező az is, ha valaki nagy írók munkáinak első kiadású példányaira tud ráakadni. Az angol piacon ebben a részben a legjobban fizetik *Burns* Róbert költeményeinek 1785-ből való első kiadását, melyért 10.000 koronát is fizetnek.

— **Összegegett gyermek.** Egy szegény, szerencsétlen házaspár egyetlen gyermekét vesztette el Gyorokon e hó 28-án. *Simrik* János kocsis felesége, hogy urának dolgában segítségére legyen, néhány percre egyedül hagyta három éves kis fiát, aki gyufát találva azt meggyújtotta. A gyufa lángjától a gyermek ruhája lángot kapott, s midőn pár perc múlva az anyja a szobába visszatért, gyermekét égő ruhák között találta. Különösen baloldalon oly súlyos égési sebeket szenvedett az ártatlan gyermek, hogy pár órai szenvedés után meghalt. *Péczy* Elek főszolgabíró és a járási orvos Gyorokra mentek a vizsgálat megejtése céljából.

— **Nagy tűz Filadelfiában.** Egy kilenc emeletes ház gyuladt ki tegnap Filadelfiában. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy a házbéliek csak az ablakokon keresztül menekülhettek. A menekülés közben többen leugrottak az emeletről s a kövezetre zuhantak, hol a zuzódások következtében szörnyet haltak. Azonkívül sokan a lángok martalékául estek.

— **Adomány.** *Schulhof* Adolf nagykanizsai bor nagykereskedő egy perből kifolyólag *Hirschmann* Albert itteni bor-nagykereskedő utján 26 kor. 60 fillért volt szives az Aradi ereklje-muzeumnak adományozni, amely összeg átvételét ezennel elismeri az egyleti pénztáros.

— **Boldog falu.** Morbais wallon faluban a legutolsó vasárnapon tizenkét aranylakodalmat ünnepeltek. Ez aztán bolog falu.

— **Köszönet.** A munkás védegyelet f. hó 19-én tartott esélyén a létesítendő könyvtár javára felülfizettek: *Wittenberger* Armin 10 kor., *Panyek* István 1 kor. 20 fillér, *Gyurkovits* Gyula 1 kor. 20 fillér, *Issekutz* István 1 kor., *Walner* Miklós 1 kor., *Szenési* György, *Ujvári* József, *Violányi* János, *Huji* János, *Nagy* Daniel és *Szabó* Gusztáv 80—80 fillér, *Galcsik* Pál, *Biz* János és *Szeccsödi* István 60—60 fillér, *Schropp* András, *Schönstein* Albert, *Schönagel* András, *Kudzia* János, *Buglisch* Károly, *Várhegyi* János és *Jipponweiller* József 40—40 fillér, *N. N.* altiszt 20 fillért. A nemesszívű adományozók fogadják ezután is halás köszönetét az aradi munkásvédegyeletnek: *Géhl* Károly pénztáros.

— **Jótekonyság.** A siketnéma iskola segítőalapja részére ujabbán a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalba: *Gombos* Antal urtól (N.-Buttyin) 6 kor. 90 fillér, *Czirják* Konstantin urtól (Nagylak) 4 kor., a II. kerületi fillér-asztaltársaságtól 20 kor. és a Magyar asphalt-részvénytársaság felső-dernai bányatelepétől 16 kor. Ezekért a nemeslelkű adományokért ezen a helyen is halás köszönetét fejezi ki az iskola felügyelő-bizottságának elnöksége.

— **Kossák** József csász. és kir. udvari fényképész *Templom*-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Figyelmeztetjük** a tisztelt olvasót a mai számban lévő, egy egész oldalra terjedő hirdetésre, mely *Porter* Vilmos Nagy Aruházával foglalkozik.

— **Buday** Ida tánciskoláját f. évi november hó 6-án megnyitja. Midőn ezt a nagyközönség tudomására hozza, egyszersmint kéri, hogy a táncot tanulni óhajtok már most iratkozzanak be. Beiratkozni lehet lakásán: *Telek*-utca 4 szám alatt.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— A nagyérdemű közönség** b. figyelmébe ajánljuk a helybeli szolid és törekvő *Czigelbrier* Győző vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

— **x— Budapest főváros elsőrangú szállodája az Angol királynő szálló** (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* Ede — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **x— Az Andrásy-téren** Herman palotája, mely szépség tekintetében első helyen áll, több év óta *Hoffmann* Antal női divat különlegességi és kelengye üzletének kirakatai képezik ott a legújabb látványosságot, magukra terelven az arra járó figyelmét. Az elsőrendű női divat- és kelengye üzlete méltán megérdemli a közfigyelmet úgy izlésség, mint szép áru tekintetében és tanujelet adja azon magas nivónak, melynek városunk női divat- és kelengye üzlete áll. A kirakatokban (remek francia, angol és honi árakat találunk) különösen feltűnő a szép chine selymek, zibelin és kockás doubl kelmek ugyszintén a női és férfi fehérműek. A divatáru raktár a legizlésebb divat ujdonságokkal van berendezve, s az eladás határozott árak mellett történik, mely elv kizár minden nem szolid dolgot.

— **x— Az agglégény sorsa.** Ahol a társaságot nem fejlődött ki teljes virágában, az agglégénynek rossz dolga van. Amíg fiatal, csak megjárja valahogy, de ha megvégnél és ha öreg korában szerelmes lesz . . . Akkor kezdődik csak a baj. A mi agglégényünk szerelmes. Szegény leány szeret. Szegény leányt oltár elé vinni egy szegény agglégénynek kész veszedelem! Mit tegyen? Tanácskozik jó barátaival, gyógyító balszámot keres szerelmes szívére. Mindhiába. A józan ész és barátai azt tanácsolják neki, hogy házassága által egy szegényből ne csináljon két koldust. Lelekének egyensulya kezd inogni. Már lemondani készül az életéről, midőn megjelen előtte szerető anyja képe, kinek ő az egyetlen kenyereadója,

támasza. Előtte lebeg imádoztjának szerelmes tekintete. A szív szeretete folyton harcban áll az ész józanságával és ismerősei úgy bánnak vele, mint a kibe csak hálni jár a lélek . . . Egy napon azután hivatalából sürgős ügyben kerétték lakására, két ur várta már. Minden bevezetés nélkül egy rakás pénzt olvastak le asztalára. Ellenértékül csak a nyere sorsjegyet kérték *Török* A. és *Tsa* bankháza (Budapest, V., Váci-körut 4/a.) kiküldöttéi, akik azért jöttek, hogy a nagy nyereeményt kifizessék. Anya és fiu örömkönyezve, egymás nyakába borulnak és épp e pillanatban érkezik a most már szerencsés leányzó is. AZ eljegyzésen a vendégek számtalan lelkes pohárköszöntőkben emlékeztek meg a szerencsétlen bankházzal és egyhangulag hangoztatták a beszédek végén: „Eljen a szerencsét hozó *Török* bankház!”

Párbajtárgyalás akadályokkal.

(Gazdász szorongók közt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

Erdekfesztő tárgyalás folyt le tegnap a kassai kir. törvényszéken. S nem mindennapi jeleneteknek voltak tanui a tárgyalási termet zsufozásig megöltö kiváncsi kallgatók. A tárgyalás folyamán izgatóbbnál-izgatóbb jelenetek játszódtak le, úgy, hogy a közönség, ámbár már réges-régen delet harangoztak, az ítélet kihirdetéséig türelemmel kitartott.

A tárgy párviadal volt. Ugyanis ez év március havában *Golodsey* Árpád volt joghallgató, jelenleg tűzérőnkéntes, az előtte sétáló *Szekér* Béla gazdászról fenszóval becsmérőleg nyilatkozott. Természetesen az összeszólalkozásnak lovagias következménye lett s már másnap a *Horváth*-féle vivóteremben a párviddal megtörtént, amely alkalommal *Golodsey* a homlokán könnyű sebet kapott.

Körülbelül ugyan ebbe az időbe esik *Golodsey* egy második párbaja is. Az ok hírlapi nyilatkozat volt. Ugyanis a „Felsőmagyarország” nyílt terében egy nyilatkozat jelent meg, melyben *Golodsey* Árpád *Lakatos* Dániel joghallgatót a legdurvább sértésekkel illette. Mire *Lakatos* *Golodsey*t rögtön provokálta. Másnap karddal megverekedtek; *Lakatos* a karján megsebesült.

Ezt a két- esetet kezdte tárgyalni 9 órakor a bíróság.

A tárgyalás mindjárt az elején roppant izgatónak ígérkezett: amennyiben az egyik vádlottat, *Szekér* Bélát egy csendőrr feltűzött szorongónyal kísérte be. Az elővezetés különben azért történt, mert a vádlott az első beidézésre nem jelent meg.

A tárgyalás folyamán az izgatottság akkor hágott tetőpontra, midőn a másik vádlott *Golodsey* Árpád tűzérőnkéntes siphával és fegyverrel az oldalán állt meg a bírák előtt.

Az elnök felszólította a vádlottat, hogy a sipháját és oldal-fegyverét tegye le.

A vádlott azonban erre nem volt hajlandó. Erre az elnök a törvény nevében ismételtén felszólította, figyelmeztetvén, hogy különben kénytelen lesz erőszakhoz nyulni.

A vádlott mindezek dacára nem engedelmekedett, hivatkozással arra, hogy a főhadnagyától határozott utasítása van arra nézve, mely szerint a polgári bíróság előtt sem a siphát, sem az oldal-fegyverét ne vegye le. Már-már úgy látszott, hogy az elnök csakugyan erőszakhoz fog folyamodni, midőn hirtelen kijelentette, hogy a 6-dik tűzérőnkéntes parancsnokságát e tekintetben sürgősen megkeresi s mindaddig, míg a válasz megjön, a tárgyalást felfüggeszti.

Egy óra múlva feszült várakozás közt a parancsnokság válasza megjött.

Egy tűzér-őrmester, mint a parancsnokság kiküldöttje, megjelent a tárgyalási teremben.

Feszült figyelemmel leste mindenki a történéseket.

Az őrmester a vádlott előtt megállva, megparancsolta neki, hogy úgy a sapkát, mint az oldal-fegyverét tegye le. A vádlott katonásan tisztelgés minden vonakodás nélkül a parancsnak eleget tett.

Ezek után a tárgyalás a rendes mederben nyugodtan folyt tovább s tartott egy óráig, a midőn az elnök az ítéletet kihirdette, mely szerint Golodsey Árpád tüzéronként két párvialdal miatt 3 hónapi, Lakatos Dániel joghallgatót 5 napi és Székér Bélát 2 napi államfogházra ítélték. A vádlottak az ítéletbe megnyugodtak, ellenben az ügyész felebbezett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ujabb Sternberg-pör. Sternberg, a híres berlini bankár még le sem ülte a reá szabott fogházbüntetést s máris egy újabb erkölcsatlenséggel van vádolva. Tegnap tárgyalta ezen újabb esetet a berlini törvényszék s Sternberggel együtt Rieve asszonyt is a vádlottak padjára, mint társ vádlott. A tárgyaláson a panaszosok visszavonták vádjukat s így Sternberget felmentették. Rieve asszonyt azonban hat heti fogságra ítélték.

§ A járásbíró felelőssége. Mattyasovszky József késmárki nyugalmazott járásbíró állott ma mint vádlott a kuria kisebb fegyelmi tanácsa előtt. Bűne az volt, hogy a letét-, büntetés- és más hivatalos pénzeket tartalmazó Wertheimsekreányéknak a kulcsát, még mint járásbíró egy lepecsételt ládában iróasztala fiókjában tartotta, holott egy újabb rendelet szerint a kulcs az adóhivatalnál lett volna elhelyezendő. Ebből származott aztán az a nagy szerencsétlenség, a miért a bíró fegyelmi bíróság elé került. A hivatalos vizsgálat alkalmával ugyanis hiányokat észleltek a kasszában, minek folytán titokban kutatni kezdtek a tolvaj után. Megjegyeztek néhány 10 frtos bankjegyet, s azokat néhány nap múlva Kis Pál díjnok tárcájában találták meg. A díjnokot vallatóra fogták, aki azt állította, hogy a lopást rendszeresen, hónapok óta követte el, eltulajdonítva így összesen 1541 kor. A kasszát azzal a kulccsal nyitotta fel, a melyet a járásbíró elzáratlan fiókjában talált. Mielőtt azonban felelősségre vonhatták volna, a díjnok bátyjával, egy lakatos legénnyel Amerikába vitorlázott Mattyasovszky járásbírónt vonták felelősségre a hiányzó összeg miatt és a kincstár rajta követelte kárát. A kassai ítéletábla fegyelmi tanácsa felmentő ítéletet hozott, mert nem látta valószínűnek, hogy a díjnok a kasszát a járásbíró kulcsával nyitotta fel, miután a páros szökés a mellett szól, hogy lakatos bátyja álkulcsot kerített erre a célra. A kuria azonban Szörényi Kálmán koronaügyész helyettes indítványára Mattyasovszky-t elítélte rosszalásra, egyúttal megállapította a kincstár kártérítésének kereshetőségi jogát.

NAPIREND.

Október 27. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Szabina. — Protestáns naptár: Szabina. — Görög-keleti naptár (október 14.): Paraszok. — A nap két 6 óra 22 perckor, nyugozik 4 óra 33 perckor. — A hold két 4 óra 28 perckor, nyugozik 5 óra 55 perckor.

Október 28. Hétfő. Róm. kath. naptár: Simon és Juda. — Protestáns naptár: Simon és Juda. — Görög-keleti naptár (október 15.): Luczian. — A nap két 6 óra 23 perckor, nyugozik 4 óra 31 perckor. — A hold két 5 óra 10 perckor, nyugozik 7 óra 14 perckor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 764.8 milliméter, délután 2 órakor 764.0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 10.2, délután 2 órakor C° + 13.4. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DK. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradról küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton, délen, sok helyütt csapadék, hűvös.

Szabadegységei emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 óratól délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11/2—12/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1/2—2/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon

zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melléti ülésterem.

Október 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló bizottságának közgyűlése délelőtt 9 1/2 órakor (Szabadságtér 7.) — A filharmonia-egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Polgári fuiskola.) — Az aradi korcsolyázó-egyesület közgyűlése délelőtt 11 1/2 órakor (Kaszinó.) — A Darányi-szobor leleplezése.

Október 29. Az aradi atletikai klub közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem.)

Október 31. Körjegyzőválasztás Mondorlakon.

November 3. Geyer Steffike hangversenye délután 4 1/2 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradvidéki kisdudnavezők körének közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kasza-utca.)

November 3—4. Az aradvidéki tanítóegyesület közgyűlése.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése

ajánlja

1377

óriási antiquar-könyvtárát.

Beszerezhető minden

jogi, szépirodalmi, vagy tudományos szakmunka.

Vesz egyes munkákat és egész könyvtárakat.

Az összes folyóiratok előfizethetők és számonként házhoz kézbesítetnek.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 26.

Déltőzsde. A buzaárakat nagy, a vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 42,000 métermázsra került forgalomba, 2 1/2—5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonafélék kedvezőbbek, zab 5 fillérrel drágább. Időjárás borús.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.08—8.09
Buza 1902. áprillásra	8.37—8.38
Rozs októberre	7.05—7.06
Rozs 1902. áprillásra	7.15—7.16
Zab októberre	6.93—6.94
Zab 1902. áprillásra	7.25—7.26
Tengeri szeptemberre	5.22—5.23
Tengeri 1902. májusra	5.10—5.11

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.09—8.10
Buza 1902. áprillásra	8.39—8.40
Rozs októberre	7.07—7.08
Rozs 1902. áprillásra	7.17—7.18
Zab októberre	6.94—6.95
Zab 1902. áprillásra	7.28—7.29
Tengeri szeptemberre	5.22—5.23
Tengeri 1902. májusra	5.12—5.13

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	620.25
Magyar hitelrészvény	637.50
Lezámlatolóbank részvény	408.—
Rima-Muranyi vasmű részvény	430.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	621.25
Közuti vasút	560.—
Városi villamos vasút részvény	280.—

Szeszűzlet.

— Október 26. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 60, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12:80—13:— korona mmásánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 26. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 92—93 fillérig. Flatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 91—92 fillérig. Flatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 91—92 fillérig. Flatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Romániai eredetű (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslelészám. Október 23. napján volt készlet 40,038 darab, október 24. napján felhajtott 365 darab, október 24. napján elszállított 784 darab, október 25. napján maradt készletben 39,619 darab. Utlet: Változatlan.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezők:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. n. 3.56	Személyvonat d. n. 3.52
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Szaborszról reggel 6.56
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 9.50
Szaborszról délután 2.04	Szaborszról délután 2.30
Személyvonat d. n. 4.30	Gyorsvonat délután 4.02
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 9.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.45
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. n. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.58
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.58
Személyvonat d. n. 4.09	Vegyesvonat este 7.03
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebéről szv. d. e. 6.03
Vegyesvonat d. n. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebéről szv. d. n. 5.20	Személyvonat este 9.—

A legdivatosabb

fűző-szöveteink

megérkeztek.

Kérjük a m. t. hölgyközönség becses pártfogását.

1435

Kiváló tisztelettel

Brassay Testv.

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi október hó 27-én:

Bérlatszűnet. Bérlatszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árkakkal:

A vöröshaju.

Eredeti népszínmű dalokkal és tánccal, 3 felvonásban. Írta: Lukácsy Sándor. Zenéjét szerzte: Erkel Elek.

SZEMÉLYEK:

Özv. Sajgóné Bácsné.	Bálint, fia . . . Gireth K.
András, fia . . . Arkossy V.	Szilaj Kata . . . Mányai A.
Ferka, fia . . . Nemes S.	Veréb Jankó Polgár S.
Boglár Agnes Kalocsa R.	Szemes Borcsa Vidor Laura.
Zsófi, leánya Komlósy I.	Csinos Julcsa Menszáros M.
Sári, szolgáló Tolnainé.	1. leány . . . Gajda Ilona.
Keszeg Mihály Mezei Péter.	2. leány . . . Billik Emma.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérlat 27. sz.

Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Rossi. Zenéjét szerzte: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

A császár . . . Szabó L.	Tucker . . . Nemes S.
Sir George . . . Réti István.	Nau, rizaárús Szamosi L.
Robbie, fia . . . Arkossy V.	Jung-Si . . . Garai Ilona.
Poppie, leánya Mányai A.	Hu-Ju . . . Billik Emma.
Dudley . . . Haidt Margit.	Miss Pxi . . . Bersodi U.
Jen-Ho . . . Gireth K.	Angol hölgy . . . Kalocsa R.
San-Toy . . . Felhő Rozsi.	Fu-Hop . . . Boda Ferenc.
Csu-Li . . . Polgár S.	Vun-Lung . . . Tolnainé.

Kezdete 7 órakor.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy
Aradon, Atzél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)
Telefon-szám: 407.

**50,000 kötetes
kölcsonkönyvtáram**

magyar, német, francia és angol
pótjegyzéke
megjelent!

Ezen pótjegyzékek tartalmazzák az egy év óta megjelent összes újdonságokon kívül ama több ezer kötetnyi pótlásokat is, amelyeket a kölcsonkönyvtár lehető legteljesebbé tette végett egy év óta áldozatot nem kimélve, beszereztem.

Ugy a törzs-, valamint a pótjegyzékeket is, díjmentesen bocsátom bérliöm és minden érdeklődő rendelkezésére.

Kölcsonkönyvtáramban, mely a legnagyobb a vidéken, minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható.

Kölcsondíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsondíj a tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérliők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket. Az el- és visszaküldés lakattal elzárt ládikában igen könnyű és kényelmes kezeléssel történik.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedés és kölcsonkönyvtára.

Ugyan e cégg ajánlja a közönség szíves figyelmébe, Andrassy-tér 20. sz. alatti könyv- és papirkereskedését, hol igen előnyös alkalmi vételek eszközölhetők könyvek és hangjegyekben. Képes levelező-lapok óriási választéka Naponta gyönyörű újdonságok. Minden zenemű-újdonság kapható.

Most jelent meg: **12 új felvételi aradi képes levelező-lap, páratlan szép fénynyomatú kivitelben. E levelező-lapok felülmulnak minden eddigi készítményt**

REGÉNY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Irla: **Theriot André.**

(31)

(Folytatás.)

Célestin arcát elfutotta a pír. Homályosan érieni kezdé, hogy micsoda kelepeébe csalták. — Desroches doktor el fog veszni, még pedig ő általa. A becsület és a nagylelkűség érzete fölébredt benne, s ismét diadalmaskodott a félelem fölött.

— De, — veté ellen nagyon félenken, ez föladás.

— Ah, mondá Mangars, hát itt vagyunk!

... fölemelkedett, s a megrémült Célestin elő állt.

— Vagy-vagy, érted? ... Ha nem akarod ismételni azon urak előtt, — mit épen most vallottál be nekem, még ma elcsaplak. . .

Nem akarok felelősséget vállalni magamra hallgatásod miatt, nem akarok olyan embert tartani magamnál, kinek főiforgató szándékai vannak, s a kit talán holnap, mint a rendezavarók párfogóját. — a törvényszék elé állítanak. . . Ót percnyi gondolkozási időt adok.

Megfordult, leült, s írni kezdett. Már sötétedni kezdett a szoba, hol az ingaóra repedt hangon négyet ütött. E félhomályban Célestin ismét a bírakat, a börtön falait, s a cellás kocsiát vélte látni. . . Rettegéssel gondolt rá, hogy talán soh'se fogja vizsgolátni nejét. . . Zokogni kezdett, mire a bankár fölemelte fejét.

— Elmegyek, — rebegé a szerencsétlen irnok.

— Jól van, menj le kalapodért, s jöjj vissza. . . De előbb még azt is jegyezd meg, hogy ha egy léleknek is mersz szólni, hogy hova készülsz, hogy mit hallottál, holnap börtönben ülsz. . .

Ót perc múlva Mangars ur az alprefekturára magával vitte Célestint, ki siralmas arc-kifejezéssel, lehajtott fővel s ingatag léptekkel követé.

A bankár csak hat órákor tért vissza, s nevének szobájába ment. A becsukódó ajtó zajára Mangarsné kérdőleg emelte föl finom kis fejét.

— Laurette, mondá Mangars keztyűit lehuzva, a volt mairét letették, s kinevezésem a zsebemben van. . . Rem lem, hogy holnap megszabadulunk Desrochestól. . . Minden rendjén megy! Azonban akadályozd meg, hogyj fiad ma este kimenjen, s légy rajta, hogy tartsa a száját. . .

Kissé később, ugy nyolc óra tájban, egy magas termetű ember köpenybe burkolva, melynek prames gallérja arcát elfödé, fordult be a XIII. Lajos utca szögletén, s ment a falak mentében.

Ez időtáiban Saint Clémentinnek még nem voltak utca lámpái; az eső permetezett, s az utca sötét volt, mint valami pince. A köpönyeges ember megállt Desroches háza előtt, világosságot látott a könyvtár ablakainak redői közt, óvatosan kinyitotta az udvar rács-ajtóját, csengetés nélkül ment az előcsarnokba, s jobbra tartott fel az első emeletre. A konyhában az edények elmosogatóásával foglalkozó szolgáló egy falujabeli szép dalt énekelt, — s az embert nem hallotta senki fölmenni.

Ez gyorsan belépett, a doktort zsöllyéjében ülve találta egy kis lámpa mellett, mely a könyvekkel megtöltött nagy teremnek alig egy harmadát világította meg. Desroches a Párisból e napon néhány példányban érkezett újságok egyikét olvasta, a lámpa fényénél látni lehetett, hogy mily tisztán vázolódtól le sovány arcéle a függöny fekete alapján, mint valami sárga s szigorú érem-kép. Az ajtó zajára fel-emelte fejét s az elnököt látta, ki a köpenyegét letette.

— Sourdeval! kiáltott föl.

— Csitt! mondá a látogató titokteljes arc-kifejezéssel, senki se látott belépni s érdeklében áll, hogy valaki meg ne tudja, hogy eljöttem. Elgondolható szerencsétlen, hogy fontos dolgoknak kellett történni, ha én itt vagyok. R-ggei meggondolatlan eljárásod után nem kell csodálkoznod, — hogy rossz ujságot hozok.

— Mi baj?

Mangars, ki téged nem szívelhet, föládott.

Egyik irnoka, valami Tiffenau ott volt, mikor a falragaszokat leszakítottad, a bankár magával vitte a törvényszékhez s mindezt ismételtette vele, a mit látott s hallott. . . Elakar-nak fogni.

Az orvos gunyosan mosolygott.

— Az uzsorásból kém lett, jó ujonc a rendpártra nézve!

— Intézkedtem, folytatá az elnök, hogy az elfogatási parancsot ne hajtsák ma este végre, de a csendörök holnap korán reggel itt lesznek. . . Még egy egész éjszakád van, égesd el papírjaidat, melyek bajba kevetnek s menekülj. . . Ha a falragasz történiain kívül semmi sem nyomja lelkiismeretedet, azt tanácslom, maradj s valahogy majd csak elintézzük a dolgot, azonban mint nagyon veszélyes ember vagy megjelölve s ha elfognak, a legkisebb, a mi veled történik az, hogy Belle-Islebe s Nuka-hivába küldenek. . . az éjjel el kell utaznod s idegen földre kell neked lépned. Ne aggódjál leányod miatt, gondját fogom viselni.

A doktor fölemelkedett.

— Jól van, mondá, köszönöm Sourdeval, ma éjjel elutazom.

Magszorították egymás kezét. Az elnök ismét beburkolódzott köpenyegébe. — Jó szerencsét öregem, mondá. Majd kisonok, amint jöttem, csak arra vigyázz, hogy a szolgáló meg ne lásson. Isten veled.

Lement a lépcsőn, melyet az orvos megvilágított s nemsokára eltűnt az utca sötétjében. Alig hogy kint volt, Desroches Teréz szobájába ment. A fiatal leány pislogó tűz mellett várt, lábainál a dán -b, Docha ült.

— Ah, mondá, még fent van; jól van, ne fekdjék le, mielőtt vissza nem jövök. . . beszélni valóm van önnel.

Azután visszatért a szobájába, kinyitotta fiókjait s levélcsomagokat dobott be a kandallóba. Mikor mind elégett, borotvát vett s leborotvált szkállát. Borotvált arca majdnem felismerhetetlenné tette. Felöltözködött, harisnyát húzott lábaira, mint a vidéken viselik, pénzt tett zsebébe és visszament Teréz szobájába.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Október 26. —

Központi szálloda. Báro Nikolics földbirtokos Csáková. — Szunyogh Loránt földbirtokos Nagyarad. — Végh Ferencz kgyező O.-Telek. — Reiner Mór kereskedő Budapest. — Muklstein Henrik kereskedő Prága. — Ruppel Wilhelm mérnök Petrozsény. — Bruck Ferencz titkár Szeged. — Szenes Emil ügyvéd Temesvár. — Bok Miksa utazó Bécs. — Polner Sándor utazó Budapest. — Klem József utazó Budapest. — Menyhart Károly tisztartó Denta. — Litsman Mor utazó Bonyhád. — Kolban Zsigmond utazó Budapest. — Fischer Bernát utazó Bécs. — Geró Soma utazó Bécs. — Pick József kereskedő Temesvár. — Erdély Kálmán Szeged. — Balcs Lajos Szeged. — Vajda Ferenc Szeged. — Trefon Dániel Szeged. — Gondy Kálmán Szeged. — Horváth József és neje törv. jegyző Déva.

Vass szálloda. Kohn Lajos utazó Budapest. — Deutsch Vilmos utazó Bécs. — Messer Bula utazó Beszterce. — Knöpfmacher Henrik utazó Bécs. — Steinschneider Sigfrid utazó Bécs. — Grün I. utazó Bécs. — Herman Jakab utazó Bécs. — Fein Mor utazó Bécs. — Takács Sándor utazó Budapest. — Brunst Jakab utazó Bécs. — Goldschmidt Gusztáv utazó Budapest. — Dietrichstein Gyula utazó Kolozsvár. — Husnik Károly kereskedő Vikolsburg. — Adamó Imre utazó Bécs. — Miku Adorján kereskedő Kőrösbánya. — Grünzweig Soma utazó Budapest. — Silberstein Izidor utazó Gyula.

Gaál Lipót

1Ktsmerésen

ARADON, Andrassy-tér 20. sz.
Alapítottatott 1860-ban.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak.

Javitások és vidéki megrendelések a legpontosabban jutányos árakon eszközöltetnek.

Szemüvegek, orrosíptetők, lorgnettek, finom aczél, nickel tekenősbéka-csont, double és a magy. kir. fémező hivatal által fémezett ezüst és 14 karátos arany kerettel ellátva. A lencsék pedig a legfinomabb kettős optikailag csiszolt üvegből és valódi hegyi kristályból készültek.

Zeiss és Göerz-féle prizmaszínházi és tábori látó-vevők 4 egész 12-szeres nagyítással.

Dus raktár minden szakmához tartozó árukból, u. m.: színházi és tábori látó-vevők, nagyító-üvegek (mikroszkop), hőmérők és légsúlymérők (Aneroid barometer), lázmerők orvosok számára, hitelesített szesz- és pálinkamérők, bor-, sör-, ecet-, tej-, vaj-, benzín-, lóg- és fagyalt-mérők.

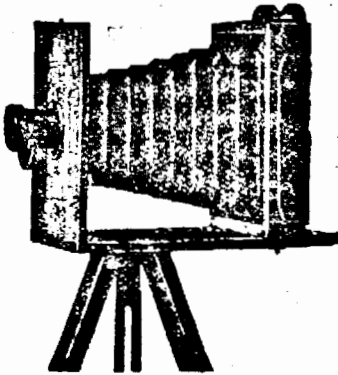
Stereoskopok, pantoskopekból Nagy választék stereoskop képekből. Az orvos által előírt szemüvegek és orrosíptetők pontos méret után készülnek.

Állandó nagy raktár

fényképezési apparátusokból

a continens legelső és legnagyobb gyárából a legjutányosabb eredeti gyári árak mellett. Göerz, Zeiss és Voigtlander-féle gyűjtő- és világító-lencséket bármilyen átmérővel és gyűjtő távolsággal szintén eredeti gyári árak mellett szállítok.

Összes fényképezési kellékekből állandó nagy raktár. 742

NYILTTÉR.*

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

ALAPITTATOTT 1798-ban.

Női divat konfektio és kelengye

ajánlja ujdonságait:

Zibelin Himalaja kelmékben,
selymekben, díszekben
remek nagy választékban

Női téli felöltőkben

elegáns legjobb faconokban, legegyszerűbbtől legfinomabbig

mérték után is

vagy bármelyik **ábra szerint** is készíttetnek.

Gyári raktár

Rumburgi, creas és irlandi
vásznakban.

törülközők, asztalneműek,
készpénzfizetés mellett
eredeti árjegyzék szerint
árusítatnak.

KELENGYÉK

czélszerű kivitelben

olcsóbb mint Bécsből,
szakavatottan varrodánkban készülnek

szolid szabott árakban.

Kiváló tisztelettel:

Probst Károly és Társai.

ARADON.

36

AZ

Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére
Ó cs. és kir. Fensége József Főherceg védnöksége alatt mint szövetségesei. Igazgatóságának

Budapestben,

IV. Váci-utca 34. szám.

Fiam a hadsereghez besoroztatván, Önök a biztosított tőkét, daczára annak, hogy az szerződészerűen csak 1902. október 1-én lett volna kifizetendő, már most fizették ki a legnagyobb készséggel és így nem mulasztatom el az összeg gyors és pontos kiutalványozásáért, illetve előzékenységükért elismerésemet és köszönetemet kifejezni.

Arad, 1901. október 19-én.

Kiváló tisztelettel

Dr. Tisch Mór,

tb. városi főorvos

1444

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

tánciskolámat

folyó évi november hó 6-án, saját táncteremben megnyitom.

A midőn ezt az igen tisztelt szülők és táncot tanulni óhajtó fiatalok szives tudomására hozom, egyszersmind tisztelettel megemlítem, hogy

tánciskolámban

diák, hivatalnok, kereskedő és gyermek-colonnekat

fogok szervezni.

Beiratások eszközölhetők lakásomon:
Teleky-utca 5. szám alatt.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

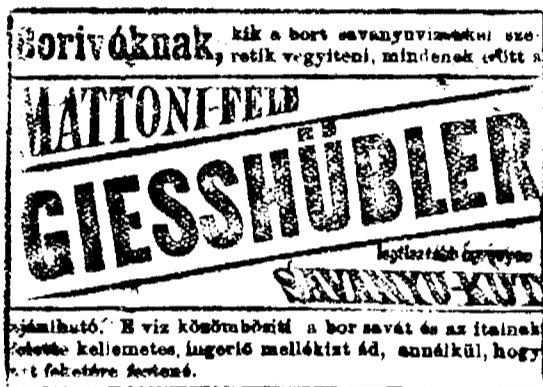
illő tisztelettel:

BUDAY IDA,

1405

okl. táncitanítónő, Teleky-utca 5.

(Kéretik esengetni.)

419

Női divat üzletünkben
egy

fiatal segédet

keresünk,

ki a kirakat rendezésben jártas, előnyben részesül.

1443

Rosenblüch J. és Jsa.

Jencs-féle

Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szerű szepítő, puhtalanító, májfolekt, bőrártka (Mitossor) és más bőrfaltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepedéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Rendszeren használva, a ráncos arczbőrt simává, üdévé teszi.

Zsír és anyagot nem tartalmazván, nem ideális első az arczbőr finyosságát. Ár 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos
„Szt. János” gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.
Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

Üzletváltoztatás.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a József főherceg-uton volt

festékraktáramat

a mai nappal

Boros Beni-tér 6. szám alá

(a Széchenyi gőzmalommal szemben)

helyeztem át.

Midőn kérem a n. é. közönség további b. pártfogását is, maradtam kész tisztelettel

Arad, 1901. okt. 26.

alázatos szolgálja

Braun N. Antal.

Értesítvény.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint

folyó hó 27-én és 28-án a

szegedi m. kir. honvédszenekara

válogatott műsorral sörcsarnokomban

HANGVERSENYT

rendez.

A két est programja:

Első nap. (Vasárnap este.)

Bánk-bán,)
Operák: *Bajazzok,*) nagy ábrándok.
Carmen,)
Operettek: *Santoy,*) mint egyvelegok.
Svihákok,)
Nytányok: *Büvös vadász.*
Hunyady László.
Magyar átiratok: *Bachótól.*
Czinka Panna nótái. (Magyar ábránd.)
Kemer Jenőtől.
Cigány zene (előadja a honvéd cigányzenekar.)

Második nap. (Hétfő este.)

(Simphonikus jeleggel.)

Peer Gynt (Gint apó) zenekari suite *Gréy Edwardtól,* (rendkívül érdekes szám) a következő részekkel:

- Reggeli hangulat,*
- Ase halála,*
- Anitra tánca,*
- A hegykirály csarnokában.*

Ezenkívül:

Nytány a „Bolygó hollandi” című operából, *Wagner R.-tól.*

Részletek „*Lohengrin*”-ből és még több más opera-ábránd.

Az első est inkább népies jelleggel fog birni, míg a második inkább symphonikus jellegű lesz.

Egyben arról is értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint a tisztelt közönség köznyelmére termeimben ujtásokat eszközöltem, u. m. villany ventilációt és villanyvilágítást vezettem be.

Szives pártfogásukat kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

KASS BÉLA,

vendéglős.

Hangverseny kezdete este fél 8 órakor

Belépt-díj 50 fillér.

Vanszerencsém a nagyérdemű közönség
becses tudomására hozni hogy

kocsigyártó üzletemet

gőzüzemre

berendeztem s azt
az Erzsébet-körutról

Uj-terem utca 11. szám alá

helyeztem át.

Teljes tisztelettel

Schamberger László

kocsigyáros.

1002

Komlós Ferencz és társa

aradi művirág- és sirkoszoru műterme

Arad, Forray-utca 5. szám.

Éles Ármin sörraktárával szemben.

Ajánlja

saját készítményü

sirkoszoruit

legremekesebb kivitelben.

Csoda olcsó árban.

Óriási választék!

1427

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifilisben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Istitutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivetelt nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

1241

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD, Színház-épület.

„A f e c s k é h e z“.

Hermelin flanellek meglepő
szép mintákban 45 kr.
Tennisflanellek
19 kr. métere.

Czérna barchett 19 kr.
legszebb színekben.
Gyönyörű mosó
bársonyok 85 kr.
métere.

M e g é r k e z t e k !

Legszebb és legújabb

ősz és téli ujdonságok

meglepő izléses kivitelben.

Hölgyflanelek

legbizarabb színekben csak 35 kr. méterje.

Szőnyegmaradékok

félárban óriási mennyiségben.

Bőrkeztük párja 1 korona

Városi és megyei telefon szám 10.

Jäger-féle alsó ruhák.

Fegyhazi harisnyák.

KNEFFEL KAROLY és FIA

Arad,
Andrássy-tér
14. szám.

TELEFON
139. sz.

100 kiló
elsőrendű, darabos
bükk-faszén

bérmentve házhoz szállítva

2 frt 20 kr.

B.-Csabai Termény- és Áruraktár

Részvénytársaság B.-Csabán.

Ajánljuk a t. termelők és kereskedőknek világos, száraz, szellős és tágas raktárhelyiségeinket

gabonák, kereskedelmi áruk és iparczikkek

beraktározására.

A raktárak befogadási képessége 80000 mmázsa és áruk be vagy kiraktározása minden hétköznapon reggel 6 órától esti 7 óráig végezhető.

A beraktározott **gabonákra, kereskedelmi árukra vagy iparczikkekre olcsó kölcsönök azonnal adatnak** és ez által ugy a termelők, mint a kereskedők jobb árak bekövetkeztéig a kényszereladástól megóvatnak.

Csaba vasuti állomással közvetlen vágányösszeköttetésünk van és a vasuton érkezett árukra **reexpeditió-kedvezmény** nyújtatik, melynek kihasználására a t. közönséget különösen figyelmeztetjük.

Az áruk kezelése a leg gondosabban és olcsó díj felszámítása mellett történik és kívánatra az áruk adás-vételét is közvetítjük.

Vasuton érkező áruknál czimzettként mindig a B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság nevezendő meg a fuvarlevélen.

Tájékoztató felvilágosítás az áruraktári intézőségénél, továbbá B.-Csabán: a Bekés-Csabai Takarékpénztár-Egyesületnél vagy Aradon: az Aradi Ipar- és Népbanknál bármikor nyerhető.

A B.-Csabai Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Hatása meglepő és már rövid idő alatt mutatkozik. A

Serail-arczkenőcs

fehérti az arczot, a bőrt gyengéddé, bársonyapintatuvá teszi. Egyszóval a

Legjobb

készítmény, mely a bőr ápolására készül. Minden tisztálanságot eltávolít az arczról és mint

arcz-szépítő szer

páratlanul áll. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér. Egy kis tégely ára 70 fillér. Hozzávaló szappan

a

Serail-szappan és az Epszappan, melyek a kenőcs hatását emelik. — Az egész

világon

el van terjedve és számos köszönő irat tanuskodik az általa elért hatásról.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

Sokkal jobb mint a veres Putzpomádé

Globus - Putzextract.

Legújabb kitüntetése a párisi 1900. évi kiállítás arany érme.

Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., LEIPZIG és EGER.

Mindenütt kapható!

Margit-Créme.

A női szépség emelésére, főkéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyízt és zsírtmentes készítmény a...

Rövid idő alatt szűnnet szeplet, maifoltot, pattanást, bőrtakat (mitesszer) és minden más bőrbajt. Elisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is óda bájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyamnek másolata. Az ilyen utánzatoktól teessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczvíz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszer-tárban és illatszerekkereskedésben.

Jakabffy István és Társa

uri szabó műterme

Arad, Andrássy-tér, Minorita-épület.

Amidőn van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét az őszi és téli idényre, a legfinomabb bel- és külföldi gypju szövetekkel, valamint nagy választéku szörme arukkal felszerelt raktárunkra felhívni, különös figyelmébe ajánljuk a n. é. uri közönségnek a világvárosok elsőrendű szabó üzleteinek mintájára berendezett

Ruha-bérleti rendszerünket,

amely 220, 320 és 520 koronás osztályokba van beosztva, még pedig:

A 220 koronás bérlet áll:	A 320 koronás bérlet áll:	Az 520 koronás bérlet áll:
a) 1 téli kabát vagy 1 őszi-tavaszi felöltő,	a) 1 téli kabát, b) 1 őszi öltöny, c) 1 tavaszi öltöny, d) 1 frack ölt. vagy egy Fer. József öltöny,	a) 1 Városi bunda, b) 1 téli öltöny, c) 1 őszi öltöny, d) 1 tavaszi öltöny, e) 1 nyári öltöny, f) 1 frack öltöny v. 1 Fer. József öltöny, g) 1 őszi-tavaszi felöltőből.
b) 1 sacco öltöny,	d) 1 frack ölt. vagy egy Fer. József öltöny,	
c) 1 frack ölt. vagy egy Fer. József öltöny,	e) 1 őszi-tavaszi felöltőből.	
d) 1 téli vagy nyári kangaru nadrágból.		

A ruhák a bérlet tulajdonában maradnak és garantált tisztá gypju szövetekből készülnek. Az esetleg nem szükséglenő ruhadarab helyett — ugyanoly értékben — más rendelhető. A bérlet időtartama egy év. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Mintákat bérmentve küldünk.

Kiváló tisztelettel

Jakabffy István és Társa.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy
Első aradi nap- és esernyő gyári üzletemet

1901. december elsején

Andrássy-tér 15. sz.

alá (volt „Aradi Louvre“) helyezem át.

A n. é. közönség további becses pártfogásába
ajánlom magam

teljes tisztelettel

Grün M. és társa

jelenleg Szabadság-tér 5-6.

1431

186—1901. szv. szám.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak 74,414/1901 számú rendelete folytán a nagykovácsi, verseczi, békéscsabai, bajai és dorosmai m. kir. mentelep osztály részére 1901. december 1—től 1902. október 31—ig szükségelendő kenyér, zab, széna, esetleg muhar, ágy és alomszalma, kőolaj és keménytüzifa szállításának biztosítása végett 1901. október 29-én délután 1 órakor alulírott parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulírt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett mentelep osztályoknál megtekinthetők, a honnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

Nagykovács, 1901. október hóban. 1393

**Nagykovácsi magy. kir. állami mentelep
Parancsnokság.**

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon
első díjakkal kitüntetett szépitőszert a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a
szepit, májfoltot, biblisot, bőrvörö-
séget és mindennemű arczfoltat.

Használata által kisimítja az arczon a rán-
czokat s ifju arczszínt, a bőrnek fehérséget,
gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így
a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen
hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsira-
dek és ennek következtében nappal is
használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül
kolleemes illatu

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienikus mosdóvíz az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget,
fehérítést és rózsaszínűben tündéklő varázsszínűt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló, jól tapadó és teljesen
ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszínű és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni
hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok há-
lairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyszeri laboratoriumában.

ARAD, Andrássy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ
ura'nál.

Babérkoszoruk 80 krtól feljebb.

Mindenszentekre.

Élő- és művirág

SIRKOSZORUK

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a
legolcsóbb árak mellett ajánlja a nagyér-
demű közönségnek.

Biró Imréné

élő- és művirág üzlete

Arad, Forray-utcza 7. (Hajók-ház.)

Babérkoszoruk 80 krtól feljebb.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyájkasodás ellen gyors
és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitünő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI. Váci-körut 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Elemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring
Lajos, Rozsnyay Mátyás öze, Rozvány György, Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és
Vojtek és Weisz droguériákban.

Gyórokon: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécán: Mike József gyógyszerárakban.
Ó-Pécán: Kokozin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Szilkezőn: Fűredy Ede gyógyszerárakban.

1903

Pártoljuk a helyi ipart!

Saját készítményű legújabb divatu

őszi és téli férfi-kalapok

nagy raktára

Bittenbinder Konrád

kalap-üzlete

Aradon, Deák Ferencz-u. sarkán. (Első aradi takarékpénztár-épület.)

Elfogad az őszi és téli idényre

férfi-, női- és gyermek-kalapok

teljes átalakítását a legújabb divat szerint.

Tisztítás és festés minden divatszínre elfogadtatik.

Női kalapok izlésees feldíszítését jutányos áron.

Kész leánygyermek kalapok jutányos áron kaphatók. — Csillinder-vasalás azonnal eszközöltetik.

Legújabb női kalapok feldíszítve 1 frt 20 krtól feljebb.

Fiu-gyermek kalapok minden színben 65 krtól feljebb.

Kocsis kalapok mindig raktáron.

Bor- és pálinkaszűrők mindig raktáron vannak.

Viléki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **Aradon, Miksa-utca 13. szám alatt** a közuti lóvaspálya állomás mellett, Weszely Pál ur házában, a kor minden igényeinek megfelelő **vászon, fehérnemű, női- és férfi divat és rövidárú-üzletet nyitottam.**

Raktáromon találhatók női kelmék dupla szélességben, kezeség mellett tiszta gyapju 90 cm. és 120 cm., már 30 krtól feljebb. **Czérna- és pamut-vásznak** különböző czélokra, egy vég már 5 frttól feljebb, jó minőségű **chiffonok** métere 25 krtól kezdve, jó minőségű **férfi ingek** 1 forint 20 krtól kezdve, valódi **francia flanellok**, biztos szintartó, jó **mosó barchetok** 18 krtól kezdve, valódi szintartó **Lawn-Tennisek** 18 krtól kezdve, különböző **alsó trikók** stb., a legjobb árak és a legjutányosabb árakon számítva.

Midőn hirdetésemre a n. é. közönség figyelmét felhívom, bátorkodom fölemlíteni, hogy elvem a **lelkiismeretesség és pontosság.** Azon mélyen tisztelt vevőknek, kik szives látogatásukkal engem megtisztelnek, a lóvasuti jegy értékét megtérítem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

teljes tisztelettel:

Licker Ferenc.

1409

Krausz Paulin

első és legnagyobb

aradi kölcsönkönyvtára,

Deák Ferenc-utca 2. sz.

Az őszi idény beálltával van szerencsém a t. olvasóközönségnek

50,000 kötetből álló kölcsönkönyvtáram

használatát felajánlani.

Kölcsönkönyvtáram a magyar, német, francia és angol szépirodalom minden jelesebb termékét tartalmazza. — a mai napig kiegészítve.

Minden újdonság megjelenésekor azonnal több példányban kapható!

Előfizetési árak havonként 1 kor. 20 fill. vagy egyes kötetenként 8 fill.

A tanulóifjúság részére 1 kor. — fill. vagy egyes kötetenként 6 fill.

Vidéki előfizetőim is a legpontosabb kiszolgálásban részesülnek. Egyben bátorkodom a t. könyvvásárló közönséggel tudatni, hogy az új folyóiratok és divatlapok, mint az „Uj Idők”, „Képes folyóirat”, „Divatszalon”, „Moderne kunst”, „Über Land und Meer”, „Wiener Mode”, „Buch für Alle”, „Modenwelt” stb. Iső számai már megjelentek és ugy bérletben, mint egyenként nálam már kaphatók.

Előfizetőimnek azokat pontosan házhoz küldöm.

Dus készlet mindennemű papírárunkban! Az összes tanszerek legkitünőbb minőségben!

Disz-levélpapír, képes levelezőlap-album, emlékkönyvek!

Minden e szakmába vágó disztárgy! Képes-levelező lapok nagy választékban!

Kiváló tisztelettel:

Krausz Paulin.

Jövő vasárnap
november 3-án, délután 1/2 5 órakor
ARADON,
„FEHÉR KERESZT” SZÁLLODA
DISZTERMÉBEN

Geyer Stefike

11 éves hegedű-művésznő

HANGVERSENYT

rendez.

Ipolyi Valéria k. a. zongoraművésznő

közreműködésével.

Helyárak 6, 4, 3 és 2 korona.

Jegyek előre válthatók: **IIj. Klein Mór** könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

1433

Divat- és kelegye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbított

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.

Argaman-szőnyeg.

Axminster-szőnyeg.

Velvet-szőnyeg.

Tapestry-szőnyeg.

Kidderminster-szőnyeg.

Hollandi-szőnyeg.

Juta-szőnyeg.

Ágy- és fali-szőnyeg.

Peluche-függöny.

Szővet-függöny.

Csipke-függöny.

Ágy- és asztalterítők.

Flanell- és utazó takarók.

Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelegye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: **Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Datta.**

Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a régi és legjobb hírnévnek örvendő,

a **NÁDORHOZ** címzett

szállodát és éttermet átvettem és azt kényelmesen és izlésesen berendezve a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére bocsátom. Számos éven át a Fehér Kereszt szállodában nyert bő tapasztalataimat saját üzletemben fel fogom használni arra, hogy nagybecsű vendégeimet minden tekintetben kielégítek.

Vendégszobáim tiszták és olcsók.

Éttermemben a legjobb ételek és tisztán kezelt italok lesznek a t. vendégeimnek kiszolgálva. Abonnenseket ugy a házban, mint a házon kívül jutányosan elfogadok.

A kiszolgálás a legnagyobb előzékenységgel és lelkiismeretességgel lesz teljesítve.

A nagyérdemű birtokos urak részére, kik fogaton jönnek a városba, lovaik részére istálló és szin áll rendelkezésre.

Szállodámat és éttermemet a nagyérdemű közönség szives jóindulatába és pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Grüner Gyula,

1439

a Nádor-szálloda bérloje.

Terménykereskedésemben

egy jó erkölcsű fiú

gyakornokul

alkalmazást talál.

Nemess Géza.

IGEN FONTOS

a téli ruhák, bundák, szőnyegek

biztos megóvása.

E célra csakis

Moly-pusztitónkat

ajánljuk

50 fillér, 1 korona és 2 koronás dobozokban.

Svábok, Bolhák, Rusznik, Legyek, Poloskák

és más hasonló házi férgek biztos kipusztítását hirneves

ROVAR-PORUNKKAL

lehet elérni.

30, 50, 80 és 1 korona 50 filléres dobozokban.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Christofle ezüst evőeszközök.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMÁR R. BUDAPEST,

cs. és kir. udvari szállító

legujabb szerkezetű, szabadalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglői csillárai

GEBHART J. ÉS FIA

cégnél

Aradon, Andrássy-tér 16. szám

kaphatók

Ugyanott nagy választék található ebédlő, tea, kávé és mocca készletekből. Minden egyéb az üveg, porcellán és lámpa szakmába vágó használati és dísz tárgyakból.

legujabb:

„Kayser” zinn-edények.

Telefon szám: 219.

Bernardini Alpaccetti & C. S.p.A.

Nagy választék fiu- és gyermek-ruhákban.

Telefon 369. szám.

Holtzer JózsefHazai angol és francia gyapjuszövetek
nagy raktára.

Mértékszerű rendelesek

férfi-szabó

saját műhelyemben készíttetnek a legújabb divat
szerint, kifogástalan csinos kivitelben.

Aradon, Vörösmarty-utca 1. szám.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felső- és télikabátok, ulsterek, bundák és köpenyek.

1145

Készlet állandóan mindenféle szőrme-árakban.

Katonai, egyenruhák magyar díszruhák!

Magy. kir. Államvasutak.

134456—1901. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben esetleg az 1904. év végéig ivenként szükséges mintegy 5000 darab fürdő szivacs szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 8-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5% a legkésőbb 1901. évi november hó 7-én déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthető.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozókra a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Pistám!

Bocsáss meg!

Közad visszatérni óhajtók! Jgen
takarékos leszek, és kiadásaimat
csökkenteni fogom.Válaszodat ezen helyen kedden
várom, hogy szeretettel visszaveszel-e?

Mariskád.

Egy jókarban lévő

zongora

jutányos áron

eladó.

Muskát Miksa könyvnyomda.

Ösmerősöknél esetleg részlet-
fizetésre is beleegyezem.

23114—1901.

Hirdetés.

Arad sz. kir. város területén gyakorlandó korlátlan, korlátolt és kismértékben való szesz italoknak mily mennyiségben kiméréséről az aradi m. kir. pénzügyőri bizottság által szerkesztett összeírási jegyzék 4. ivét az állami italmérési jöv. dékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. szakasza és az erre vonatkozó utasítás 17. szakasza értelmében 1901. évi október 25-től november 1-ig bezárólag a városi fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal teszik ki, hogy az érdekelték a kik folyó évi szeptember hónapban italmérési engedélyt nyertek, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelték bármelyike részéről, esetleg az ipartestület és kereskedelmi testület részéről is észrevételek tehetők, mely észrevételek a városi fogyasztási adófelügyelőségknél írásban nyújtandók be.

Arad, 1901. évi október hó 21.

A városi tanács.

ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE

Telefon 474.

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon 474.

Egyedül a maga nemében, csakis saját készítményű

női- és férfi-czipők, gyermek és leányka-topánkák,

komót és más czipőneműeket tart raktáron, vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb. — Különböző lakkok és cremek raktáron. — Készít tetszés szerinti időben választék küldetik.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

1397

MEGNYILT!

PORTER VILMOS

nagy áruháza
ARADON, A SZABADSÁG-TÉREN,

az újjáalakított vaskapu-épületben.

Egyetlen áruház 34 fényes kirakattal
telve újdonságokkal!

Ezen vállalat számol a legmesszebbinő igényekkel és a praktikus rendezés által módot nyújt a legkényelmesebb bevásárlásra.

Az Áruház a következő osztályokba van beosztva:

I.

Uri-divat osztály:

Kalapok,
Czipók,
Sárczipók,
Ingek,
Nyakkendők,
Kesztyük,
Esőernyők,
Alsó ruházat,
Harisnyák,
Utazási eszközök,
Bijouterie-czikkék,
Bőrárak, stb.

II.

Női-divat osztály:

Czipók,
Blouseok
Jouponok,
Kötők,
Derékfűzők,
Szappan- és illatszerek, stb.
Óvek,
Kendők,
Nyakkendők,
Legyezők,
Harisnyák,

III.

Háztartási és lakást diszitő czikkék:

Servicek,
Konyhaberendezési tárgyak
Evőeszközök,
Majolikák,
Kinai ezüst tárgyak,
Fali diszek és képek, stb.

IV.

Alkalmi ajándékok és aradi emléktárgyak:

A mű- és nagyipar legszebb
és legváltozatosabb újdonsá-
gai, mint alkalmi ajándékok,
hölgyek, férfiak és gyermekek
számára.

V.

Gyermekjátékok

páratlan választékban a legolcsóbbtól a legfinomabb tárgyig.

Minden vevő, aki egyszerre 20 ko-
ronáért bevásárol, **teljesen ingyen kap**

bármely fénykép után, egy művészies kivitelű, 60 cm. magasságu, hü

életnagyságu fényképet

és csakis a diszes papirkeretért (passe-partout) és az erre való feszítésért kell önköltség fejében 3 koronát meg-
térítenie. Az ilyen képek mintái az áruház kirakataiban megzemlélhetők és mindenki azok művészies kivitelé-
ről meggyőződhetik.

1361

ESTÉNKINT

a nagy áruház fényes kivilágítása rendkívüli látványt nyújt és a maga nemében
páratlan a vidéken.

NEUMANN M.

ARAD.

Az őszi és téli idényre tisztelettel ajánl
őszi és téli öltönyöket.

Atmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán), Havelock ujjakkal és ujjak nélkül.
Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szörme-béléssel.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyökben.

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseknél
elegendő mértéknek egy kabátnak a beküldése.

194

Vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség
ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknél
az

Kellemes ízű! **Umbertó** Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemesen adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngélkedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e kiváló gyógybor hatásáról. — Az **Umbertó** China-vasbor egyszersmind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china vasbora betegelnél, különösen ideggyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt.
Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel
Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Ő csász. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XXXIV-ik cs. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 16.404 nyereményt tartalmaz készpénzben 442.900 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedék kezeskedik.

A huzás visszavonhatlanul 1901. évi december 12-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-strasse 7. sz. a., továbbá lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátéki osztálya.

1952

Eladó

50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 1146

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők

árúháza.

Legujabb kivitelben
angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban.

Jutányos árak! Alapítattott 1870. Telefon 238.

STERNA

Divat- és kelengye-áruház.
Deutsch Festväterek

Raktárak: Bécs, Temesvár, Szeged, Kézdivásárhely, Debrecen.

Nők, leányok, gyermekek

részére

legnagyobb választékban:

Jaquettok,

Palettok,

Gallérok,

Ruhakelme,

Divatselyem,

Diszek,

Vászonneműek

legolcsóbb szabott árak mellett.

Szörme-collieres, Karmantyuk

legújabb kivitelben.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

„Szönyegház” megnyílt.

Arad, Neuman-palota

„Hungária” kávéház mellett.